

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SONDAGEN DEN 28 JUNI 1914.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

"Handarbetets Vänner". Grupp i olja af Hanna Pauli på Baltiska utställningens konstafdelning. Rahmn foto.

Marie Louise Berg.

Å TILL HENNE, LIDER DU: HON ömmar för din smärta." Dessa ord af Viktor Rydberg synas mig särdeles lämpliga såsom motto, då jag går att teckna några drag ur den kvinnas lif och verksamhet, hvars bild i dag pryder en af Iduns första sidor.

Professorkan Berg känner så varmt för nödens och lidandets barn. Det är hennes glädje att lindra, stödja och hjälpa. Och åt alla, från de späda barnen till de hjälplösa och sjuka åldringarna, ägnar hon ett om varm kärlek vittnande outtröttligt arbete och en trofast omvårdnad.

Med sin sällsynt rika intellektuella begåfning, sin nobla personlighet, sitt varma hjärta, sin praktiska duglighet, sin framstående yttre ställning och sin varma religiösi-

"Handarbetets Vänner".

Till de mera märkliga konstverken å Baltiska konstutställningens svenska afdelning hör den här afbildade stora gruppbilden i olja af Hanna Pauli, föreställande konstutskottet af Handarbetets vänners styrelse, midt uppe i sitt granskningsarbete. Damen vid kortändan af bordet närmast åskådaren är utskottets ordförande, grefvinnan Anna Brahe. Handarbetets vänners chef, fröken Carin Wästberg, som sitter i förgrunden vid långsidan af bordet, har tagit af pincenezen för att närmare betrakta den röda schal, som uppvisas för utskottet af fröken Maja Sjöström, som bekant en af institutionens bästa konstnärliga krafter. Midt emot fröken Wästberg, med armbågen stödd mot bordet, sitter fru Kate Michaelson, ordförande i H. V:s styrelse. Den stående damen i midten af taflan är professorkan Kerstin Clason; sittande mellan henne och fröken Sjöström ärerfrinna vi fru Hanna Pauli, taflans konstnärinna. De stående damerna till höger slutligen äro fröken Anna Lewin och fröken Märta Leijonhufvud, den senare i sorgdräkt.

Till 60-årsdagen.

tet har professorkan Berg alla förutsättningar för det framgångsrika och välsignelsebringande arbete hon utöfvar i det godas och rättas tjänst.

Professorkan Marie Louise Berg är född i Kungsholms församling i Stockholm den 29 juni år 1854. Föräldrarna voro den framstående kirurgen, professor Carl Gustaf Santesson och hans maka, f. von Düben. År 1881 ingick Marie Louise Santesson äktenskap med dåvarande docenten i kirurgi vid Karolinska Institutet, John Berg, och blef då bosatt i Klara församling. År 1894, sedan professor Berg blifvit öfverläkare och direktör vid Serafimerlasarettet, inflyttade makarna i det hem, Handverkaregatan 2, som de ännu bebo. Professorkan Berg har således under största delen af sitt lif varit bosatt inom Kungsholms församling, åt

Emellan en våg och en våg...

EMELLAN EN VÅG OCH EN VÅG JAG lyddes vid stranden.

Det skymde sakta. Bruset af dagen vek för kvällens lystnad. Vågornas eviga lek än strödde flingor af silfverhvitt skum öfver sanden,

och affongyllne var luften och syd-ländskt vek.

I rymden hän mot den slocknande västerbranden

likt hvita svanor styrde skyarnas tåg. Försjunken i dröm, med irrande sinne och håg,

jag kände stenarna rassla sakta mot handen

emellan en våg och en våg.

Emellan en våg och en våg slog stänket från stenen

mot västerns glöd i regnbågsskimrande ljus.

Som vårregn klingade dropparnes fallande brus;

jag mindes döda mornar, då grynings-skenen

än stego i glöd kring de daggiga vä-garnas grus

och skälfd i spindlarnes nät längs åkerrenen.

Jag kände mitt blod som förr uti ådrorna brinna,

och vandrade åter de stigar, jag förr kunde finna,

i hembygdens ängar, bland fält utaf rykande råg.

I håll för min hand jag de lyckliga ti-derna såg,

då fimglasets korn så snabba och sorlande rinna

som klangen af droppar och stänk, som sorla och svinna

emellan en våg och en våg.

Emellan en våg och en våg, som den sjunker och sväller,

ett ansikte upp ur de strömmande tankarna dök,

en hastig sekund, tills djupet ånyo det slök —

som liket, som lyftes minutsnabbt utaf en propeller

och sjunker mot fjärran igen med ångarens rök.

Hvad blir af de hägrande mål dit vi sträfva och syfta?

Ett intet; och allting begravs i besvikelsens klyfta;

men ännu en gång, då ditt ansikte plötsligt jag såg,

de ordlösa timmarne fyllde ånyo min håg,

de hänsvunna nätterna hörde jag flämta och snyfta,

då tiden så stilla i darrande fullhet låg, som vattnet, som skälfvande dröjer på

våg att sig lyfta emellan en våg och en våg...

Emellan en våg och en våg, som växande svalla,

det svartnat på hafvet, och vågornas skum är som bly.

I fjärran sjunker strandad en sista sky; och vågorna sorla, vandra, stiga och

falla, och nattens timmar tysta mot väster fly.

O natt, du eviga, natt, du höga och kalla,

jag tackade dig, där sträckt i tången jag låg,

att tvådd af din dagg jag med klarare ögon såg,

hur människors lif och lycka, kärlek och alla

fåfängliga drömmar, vi höga och heliga kalla,

i rymden sjunka likt sommarskyarnas tåg,

försvinna och brista likt bubblor som stiga och falla

emellan en våg och en våg.

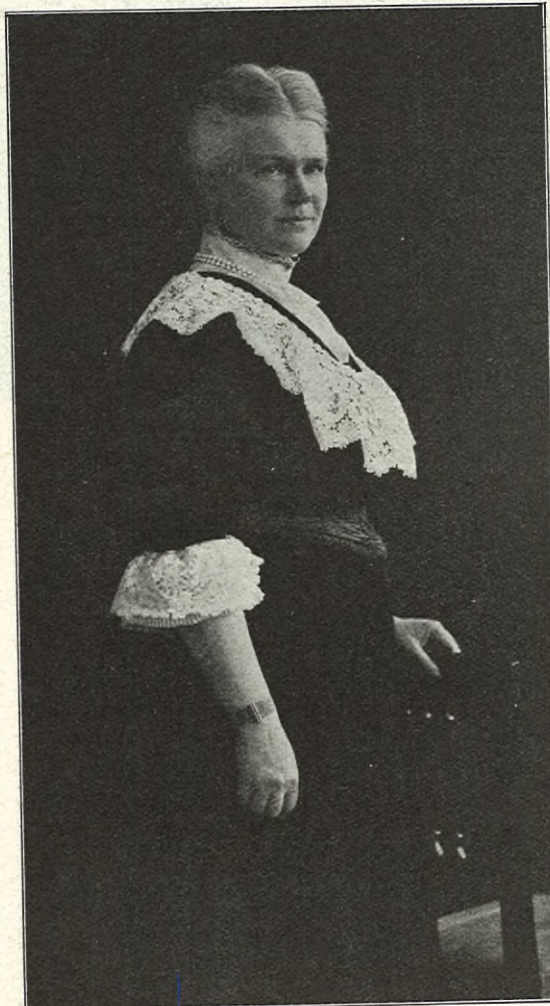
FRANK HELLER.

hvars många fattiga, sjuka och på annat sätt nödställda hon i mer än 30 år ägnat så mycket af sina bästa krafter.

Redan 1884 ledamot af styrelsen för Kungsholms Barnkrubba, efterträdde hon såsom ordförande sin moder. Sedan 24 år är professorskan Berg ledamot af styrelsen för Kungsholms Skyddsförening och numera ordförande äfven där. Sedan 1889 styrelseledamot i Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, i Föreningen för välgörenhetens ordnande 1900—11 och kommittéledamot där sedan 1896, ledamot af styrelsen för Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra 1891—1908, då hon blef hedersledamot i denna förening, i Nationalföreningen mot tuberkulos 1904—11. År 1893 deltog hon i stiftandet af Föreningen för sjukvård hos fattiga i Kungsholms församling och har alltsedan dess varit ordförande i styrelsen. Deltog 1906 i stiftandet af Mjölkdroppen å Kungsholmen och har från början tillhört dess styrelse.

Det bör ej talas om professorskan Berg utan att också erinra om den brinnande kärlek till konung och fosterland, hvaraf hon besjålas.

Först och sist är hon dock, — såsom en gammal fattig gumma så träffande uttryckte sig — "den store läkarens fru". Hon är så mycket för sin make, sin familj och sina vänner, att hon, efter vanligt sätt att räkna, ej borde finna tid till något mera. Det ytterst gästfria Bergska hemmet är medelpunkten för familjerna Berg och Santesson och en ljuflig tillflyktsort för de många vän-

Professorskan Marie Louise Berg.

nerna, som där alltid mötas af intresse och förståelse, uppmuntran och stöd i råd och dåd.

Dessutom ställas i representationsväg stora kraf på professorskan Berg. Såväl vid Nobelfesterna som vid många andra tillfällen, då utländska storheter på kirurgi-ens område besöka Stockholm, äro de själfskrifna gäster i det Bergska hemmet. Med sin höga bildning och sin fina kvinnliga takt är hon en utmärkt värdinna, som väl förstår att äfven i detta afseende "föra våra runor så väl med den äran".

För oss, som hafva den stora förmånen att stå henne nära i en eller annan form af den rika filantropiska verksamhet hon utför, är hon alltid den varmt intresserade, förstående och stödjande rådgifvarinnan.

Måtte Gud, som gifvit professorskan Berg så många och så rika gåfvor, äfven gifva henne hälsa och kraft att länge, länge ännu få, såsom hitintills, använda dem till gagn för hem och fosterland, vänner och skyddslingar!

När professorskan Berg nu på måndag den 29 juni ingår i sitt sjunde decennium, skall hon helt visst få erfara hur från alla håll strömma emot henne de varmaste tack-sägelser och innerligaste önskningar om att allt ljusst och godt och skönt, som tänkas kan, måtte förljufva den lefnadsafton, som för henne nalkas.

Ja, Gud skydde och välsigne henne!

S. L.

En suffragett vid engelska hofvet.

VI HA HAFT NÖJET ATT FRÅN prinsessan Mary Karadja, under säsongen bosatt i London, få mottaga en skildring från det historiska ögonblicket, då den unga miss Mary Blomfield på en hoffest knäfallande bad om nåd för suffragetterna i fängelset, hvilka där genomgå hungerstrejkens och tvångsmatningens kval. Det vackra por-

UNDER DE SISTA månaderna har den engelska publiken dagligen trakterats med spalllånga skildringar af suffragetternas vilda framfart.

Enhvar, som erinrar sig det underbart vackra och väl organiserade demonstrationsfåg, som för ett par år sedan drog genom Londons gator, hälsadt af befolkningens jubel, kan ej underlåta att med vemod se huru stämningen slagit om. De sista årens ändlösa serie af våldsbragder hafva i vidt skilda kretsar framkallat intensiv förbittring.

Så länge det blott gällde enstaka sammandrabbningar mellan några energiska fruntimmer och polisen, ryckte man på axlarna och skrattade godmodigt. Men alla de hvilka önska — med lagliga medel — höja kvinnans ställning, började känna sig beklämda... aktningen för vårt kön ökas icke genom åsynen af välklädda damer, hvilka sparkas och slåss med polisen!

Men värre skulle det bli! Inom kort afbrötos ej blott politiska möten och banketter, men också teaterföreställningar och offentliga baler genom skandalösa uppträden. Missnöjet växte. Situationen tillspetsades allt mer: efter detta bullersamma preludium brast ovärdet löst på fullt allvar.

Vid ett gifvet klockslag krossades samtidigt tusentals stora dyrbara fönsterrutor i Londons förnämsta butiker och offentliga och privata byggnader. Inom fem minuter erbjödo gatorna en anblick af förödelsens styggelse...

Masshäkningar företogos... nu var rösträttskriget i full gång. Ett af de tilltag, som mest retade publiken, enär det alstrade en känsla af stor otrygghet; var de oupphörliga angreppen på breflådorna; deras innehåll förstördes genom inhållande af bläck eller frätande syror. Därpå följde attacker på herrarnes favorit-nöjen: deras sport förärvades genom ödeläggelse af kapplöpningsbåtar, paviljonger, golf-fält m. m. Sedan kom turen tyvärr till offentliga och privata konstsamlingar med påföljd att en hel del muséer och kgl. slott nu i två års tid upphört att vara tillgängliga för allmänheten, till alla konstvänners intensiva förtrytelse.

Därefter började angreppen mot kyrkorna. Till och med i St. Pauls-katedralen och i Westminster Abbey hafva gudstjänsterna

Mary Blomfield, suffragetten vid det engelska hofvet.

gång på gång afbrutits af pinsamma uppträden.

Därpå begynte suffragetterna dag och natt alamera brandkåren i alla riktningar, med de allvarligaste påföljder, d. v. s. hjälp uteblef då verklig fara låg för handen!

Då John Bull likt fordom Farao "förhärade sitt hjärta" och trots de upprepade landsplågorna icke ville låta kvinnorna undgå den begärda friheten, tillgrepo de det förskräckliga argument, som heter mordbrand! Det har brunnit i alla knutar — brädgårdar och järnvägsstationer, privat

trättet af den ryktbara unga damen i sin hofdräkt har prinsessan Karadja i egenskap af personlig vän fått tillstånd att låta publicera i Idun. Ingen annan tidning har lyckats utverka tillstånd att publicera det samma, hvadan det för våra läsare torde få sitt speciella nyhetsvärde förutom den ögonfägnad det oomsägligen bereder.

och hotell, slott och villor ligga i aska. De ekonomiska förluster, som vållats, äro enorma, men ändå mer hjärtskärande äro de kulturhistoriska förluster, som landet lidit, ty dessa äro ju absolut oersätliga. Underbart vackra kyrkor från medeltiden hafva förvandlats till rykande grushögar! Suffragetternas sista bedrift är placandet af en bomb bredvid kröningsstolen i Westminster Abbey. Till all lycka skadades detta oersätliga konstverk, som i 600 år spelat en roll i Englands historia, endast obetydligt.

Upprädan af dessa sorgliga filldragelser är nödvändigt för att man skall kunna göra sig ett begrepp om den oerhörda sensation, som framkallades af Mary Blomfields demonstration inför konungaparet, i närvaro af hela det församlade hofvet.

Ryktet därom spred sig som en löpeld genom staden och uppträdet på Buckingham Palace har nu i en veckas tid utgjort snart sagt enda samtalsämnet i hela landet.

Till något brottsligt förhåvande har ju Mary Blomfield på intet sätt gjort sig skyldig, då hon knäöll inför sin konung och med sin mjuka, klangfulla stämma utbrast: "För Guds skull, Ers Majestät, skona de fångslade kvinnorna från misshandel!"

Väl vore om rösträttskvinnorna i England aldrig begått värre förbrytelser än detta vördnadsfulla vädjande till monarkens hjärta! Hela intermessot upplög blott några sekunder... döds-tystnad rådde i tronsalen. Mary Blomfield och hennes syster blefvo hastigt bortförda af hofvets kavaljerer; musiken spelade upp, och ett svagt sus af röster bragte inom kort nyheten om det som timat till palatsets aflägs-

naste salar.

Tilldragelsen har gifvit anledning till ändlösa meningsbyten. Å ena sidan klandras Mary Blomfield på det skarpaste af alla de konventionella personer, för hvilka ett etiketsbrott är mer oförlåtligt än de sju dödsynderna sammanslagna.

Å andra sidan höjes hon till skyarne som en ny Jeanne d'Arc. Hvarje post medför högar af bref och telegram, uttryckande entusiastisk beundran för det mod och den ofervillighet hon ådagalagt.

Enhvar, som — i likhet med mig — i åra-

KLÄDNINGAR

till Kr. 3.50 per styck är väl billigt? Sänd Eder nerfläckade och oanvändbara klädning för kemisk tvätt och prässning till **Orgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B.**, Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänd Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

tal känt denna sällsynt begåfvade, milda och hängifna unga flicka, kan ej undgå att för henne hysa känslor af tillgifvenhet och högaktning. Ingen som ser denna lilla späda flick-gestalt skulle kunnat tilltro henne den stålvilja, som erfordrades för att utföra sin moget öfvervägda plan. Man kan först fatta vidden af det offer hon gjort, då man har reda på hennes familjeförhållanden.

Mary Blomfield är dotter till den berömde, numer aflidne, arkitekten Sir Artur Blomfield, hvars vackra skapelse, den engelska kyrkan vid Langelinie i Köpenhamn, torde vara välbekant för många skandinaver. Hennes farfader var den berömde biskop Blomfield, hvars praktfulla grafmonument pryder St. Pauls-katedralen. Hennes moder, lady Blomfield, är en ställig och charmant dam, som lifligt uppskattas af en talrik vänkrets.

Lady Blomfield lät i tidningarne införa ett meddelande om att dottern handlat utan hennes kunskap och medgifvande. Detta tillkännagifvande väckte allmän förundran. Det låt otroligt, men det var dock så! Mary Blomfield hade i förväg meddelat sin moder hvad hon bar i sinnet; då Lady Blomfield fann att böner och förmaningar voro förgäfvade, vägrade hon att medtaga sin dotter till hofvet. Hon for till slottet, lämnande (som hon trodde) båda sina döttrar i begrepp att gå till sängs.

Tjugo minuter därefter voro båda systerarna, iförda sina hofdräkter, på väg till slottet, där de utan svårighet blefvo insläppta, enär de redan föregående år blifvit presenterade. Utomordentliga försiktighetsåtgärder hade visserligen tillgripits i syfte att hindra någon suffragett-demonstration: det skulle hafva varit absolut omöjligt för obehöriga att intränga i palatset, men huru förebygga att en af konungens egna gäster begagnade sig af det erbjudna tillfället att tilltala honom? Lady Blomfield blef ej varse sina döttrar förrän det ögonblick, då de stodo i begrepp att defilera förbi tronen — och då var det för sent att ingripa.

Den yngre systemens hjältemod förtjänar särskildt att påpekas, ty hon medföljde, ehuru hon ej särskildt sysslat med rösträtts-saken, uteslutande af hängifvenhet för sin syster Mary, för att stå henne bi i det prövande ögonblicket, och hon blef äfvenledes utvisad, ehuru hon på intet sätt deltog i demonstrationen.

Det vore orättvist att avsluta denna redogörelse öfver suffragetternas bedrifter utan att söka förklara deras motiv. Det kan ej råda något tvifvel om att dessa engelska kvinnor utveckla heroiska dygder och en ofervillighet, som är rent af beundransvärd.

De missförhållanden, som de hoppas kunna afhjälpa om de lyckas tillskansa sig politisk makt, äro af allvarlig art.

Ingenstädes torde kontrasten mellan ursinnig lyx och hjärtskärande elände vara mera skriande än i Englands hufvudstad. Om söndagarne stå nästan alla oskyldiga förlustelokaler stängda under det att krogarne gapa vidöppna, ty Parlamentet ömmar för de mäktiga bryggeri-ägarnes intressen. Halfva Londons areal äges af ett halft dusin hertigar och lorder med påföljd att oskäliga tomtpris hindra uppförandet af människovärdiga arbetarbostäder. Viktiga förbättringar i skolväsendet och fattigvården äro af behofvet påkallade, men torde ej kunna utföras innan kvinnorna vunnit rösträtt.

Främst på kvinnornas program stå natur-

ligtvis genomgripande reformer på det sedliga området: skärpta åtgärder mot den hvita slafhandeln äro i sanning af nöden i ett land, där så ofta unga kvinnor spårlöst försvinna. Mest upprörande af allt är den slapphet hvarmed brott mot mindre åriga bestraffas. Vid sjukhuset 282 Harrow Road vårdades den 24 maj 1914 ej mindre än 44 helt små barn, som fallit offer för männens onaturliga lustar. Dessa upprörande förbrytelser bestraffas lindrigare än sön-dersläendet af några gläsrutor! Den 29 april dömdes i Aldershot en man vid namn George Smith, som begått ej blott våldtäkt på ett litet barn, Peggy Wren, som var 5½ år gammalt men dessutom trenne liknande förbrytelser, till — sex månaders fängelse! Otaliga dylika fall skulle kunna anföras. I ett särskildt upprörande fall vid Old Bailey blef det ådömda straffet förkortadt med hälften, ehuru det lilla åttaåriga offret var missdådarens egen dotter...

Kan man under dessa omständigheter förundra sig öfver att känsliga, varmhjärtade kvinnor fyllas af flammande vrede och låta förleda sig till öfverilade handlingar?

Hvem är manne ädlast, den som inför dylika ohyggligheter förblir oberörd och icke lyfter ett finger för att afhjälpa eländet eller den som utsätter sig för hån och begabberi, fängelse och misshandel, förlust af social ställning och alla personliga förmåner, i hopp om att tillvinga lidande medsystor de lagliga rättigheter som så envist förnekas dem?

Man får icke förlora detta ur sikte, då det gäller att bedöma suffragetternas bedrifter. Rättmätig förbittring öfver sekelgamla orättvisor ligga till grunden för deras handlings-sätt och förklara, äfven om de ej förmå urskulda detsamma.

Men icke botar man våld med våld? Andamålet kan och får aldrig helga medlen.

Suffragetterna rusa fram i osjälvisk hängifvenhet på en väg, som leder bort ifrån det eftersträfvade målet. Låt oss icke förvägra dem den vemodiga medkänsla, man erfar för präktiga människor, som gått vilse.

MARY KARADJA.

Den yngsta flaggsömmerskan.

Lydia Sterner.

DET HAR VARIT en glädje för redaktionen att se med hvilken offervillighet och arbetsifver de anmälda damerna i "Iduns flaggvecka" fyllt sitt åtagna värf. Hedersdiplomet, som skall tilldelas de olika deltagarinnorna, är nu under arbete och kommer att afbildas i något följande nummer af Idun, hvarefter dess utdelning snarast skall ske. I dag meddela vi porträttet af den yngsta flaggsömmerskan, en 13-årig skolflicka Lydia Sterner i Stockholm, dotter till en skeppstimmerman. Hon har sett efter sina småsyskon, hjälpt modern i hemmet och därjämte sytt ett 20-tal svenska flaggor, som dels sålts för en ringa penning, dels bortskänkts till mindre lyckligt lottade personer i landsorten. Heder åt den duktiga fösen!

En norsk Gösta Berling.

För Idun af ARTUR MÖLLER.

LAND BOCKER SOM KOMMIT ut under den gångna säsongen, är det en som jag af en tillfällighet kommit att läsa, men som jag inte snart kommer att glömma. Vålvilligt stämd mot mina medmänniskor som jag är, vill jag fästa den svenska publikens uppmärksamhet på den. Det är Vilhelm Krag's nya roman, "Kröniken om hr Villum".

Det vore osanning att påstå, att det lilla jag förut kommit i beröring med af V. Krag imponerat mig eller ingett någon starkare lust till närmare bekantskap. Men "Kröniken om hr Villum" är — om inte ett mästerverk, det är oftast inför mer afslipade och mindre explosiva böcker man får det slitna ordet i pennan — så en af de starkaste och friskaste romaner någon nu lefvande norman åstadkommit. Om jag undantar Hamsun, vet jag ingen som uppenbarat mer af det våldsamma och ofämjbara, af det veka och tungsinta och obotligt svärmiska, som ligger på djupet af den norska folksjälens.

"Kröniken om hr Villum" utspelas på den tid, då Norge ännu var en dansk provins och då aristokratien i Norge utgjordes af danska officerare och ämbetsmän, som ofta betraktade sitt uppehåll i det halfbarbariska landet som en deportation. Härigenom blir författaren i tillfälle att ställa mot hvarandra det afslipadt och smidigt danska, ytterligare förfinadt och tillspetsadt genom inflytande af den franska rokokon, och det urnorska, inkarneradt i den vildsinte och djupt kännande löjtnanten Villum. Det blir en magnifik kontrast, ehuru den danske öfversten inte verkar lika öfvertygande som hans motpart Villum (bortsett ifrån att de franska citaten kunde varit riktigare stafvade).

Villum v. Vesterhus är en norsk Gösta Berling, och liksom den afsatte prästen gör han sig snart socialt omöjlig. I hans krönika finns det föga af den tidsdoff, den miljöromantik och bjällerklang, som gjuter glansen öfver Selma Lagerlöfs bok. Till gengäld märker man nog att den kärfve norska berlingstypen är upplefvad af en man...

Det upptäckes ju nu ett nytt mästerverk en gång i månaden, och i regel tycks den hufvudsakliga förljusningen öfver upptäckten bestå i att hålla fram det för den generation som nu i tio à tjugo år belamrat bokmarknaden med sina värdelösa alster: så här skulle ni skriva, Berger och Nordström och Ullman och ni andra efterblifna åttioåringar. (Till omväxling med beskyllningen för småaktig realism heter det dock ibland, att den nutida svenska litteraturen är verklighetsfrämmande!)

Ärligt taladt ha i allmänhet de nya mästerverken — vare sig de futuristiska eller motsatsen — inte varit af den kvalitet att de vanartiga yrkesmännen känt någon förkrosselse inför dem, och jag kan inte heller se, att den omständigheten, att Vilhelm Krag skrivit en utmärkt bok, i någon mån förringar värdet af de utmärkta böcker, som exempelvis Hj. Söderberg eller Ossian Nilsson skrivit. Men det finns någonting i "Kröniken om hr Villum" som stämmer till afund och ödmjuk själfrannsakan — ja, jag tror inte ens Ludvig Nordström skulle undgå denna förnimmelse. Det är dess barbariska ursprunglighet och impulsivitet. Det är den

För hudens vård och ansiktets skönhet
CREME SIMON J. SIMON, PARIS.
Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

SMYCKEN

Kr. 1 till 20 000 Kr.

Praktikafatog, ringmått gratis.

KUNGL. HOFJUVELERARE

JAKOBSTORG 1. REGERINGSQ. 19-27

Ärade halfårs- och kvartalsprenumeranter

erinras härmed om vikten af att utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare hälft, för att därigenom undvika afbrott i tidningens regelbundna expedition. Alla prenumeranter erhålla gratis Iduns julnummer 1914:

Svensk bygdejul,

som i år blir betydligt utvidgad samt synnerligen värdefullt och intressant med julstämning från Skånes kust till nordligaste riksgränsen.

Varfsvakten.

LJUSET STIGER BLALAGANDE och småfruset öfver den långa brinken, som stupar ner mot varfvet, och alla stjärnor ha släckts utom morgonens, hvilken lyser likt ett fast fyrsken. Trädens skuggor smyga bort på sanden och endast tullbetjänten på den norska barkens däck trampar spår i tystnaden. Strömmen ligger blankstill och inga rökar ha vaknat, men dagningen står som ett klart öga ofvan torn och sky.

Men så börjar varfshunden ett stormskall, strax därpå hörs ett sömnigt bilhorn och en vagn rullar ner i brinken och håller vid brobänken. Ur stiger befälet på barken, två yngre herrar med kopparröda ansikten. Styrman betalar kusken och kapten räcker sin hand åt en borttagen fé i fjäderboa och sidenklädning. Sedan går styrman före och kapten efter och sfödja fé vid vandringen öfver landgången, där stegen kunna räknas i små rätta skrik, tills den farliga färden är slut och man försvinner med glada skratt i en trappa akterut.

Men på brobänken stod féns far, nattvakten i varfvet. Kontrolluret hängde i en rem öfver axeln och vid sidan hade han en stor dansk dogg i kedja. Han hade känt igen sin dotter, men utan att en min rörde sig öfver hans ansikte, som är stelt och färglöst likt utforkadt vax. Dragen äro stora och regelbundna och skulle erbjuda ett ganska ovanligt utseende, om de speglat den stämning af personlighet, hvarförutän hvarje ansikte blir banalt eller likgiltigt. Ögonlocken hänga tungt ner och ögonen påminna något om blindas genom sin obestämda grumlighet. Efter att ha lättat litet på mössan och släppt litet ny luft genom det dammgrå håret, drog han i hundens kedja, gick med hårda afmätta steg öfver brobänken och försvann i en skjulport.

Sextio år är han och i tjugo år har han gått nattvakt på varfvet, där han anses omistlig för sin plikttrogna uthållighet, men ändock är illa omtyckt af både förmän och kamrater. Han är gift med en f. d. uppapperska och har två döttrar och en son. Flickorna växte upp till en viss litet grof fägring och förföllo tidigt. Modern slog och grälade och grät men fadern gjorde intet för att hejda. Och när de en dag offentligt inrangerades bland de olyckliga, mottog han underrättelsen med en oförstående nick. Men för sonen var han anorlunda. Han kunde hjälpa honom med lek-saker och gaf honom ibland en slant till godt, och när pojken blifvit äldre och för fa-

derns skull fått en bra plats på varfvet, gick det så långt, att nattvakten någon söndag kunde klä upp sig för att gå ut och förströ sig med sonen. Men när denne hunnit nitton år kom olyckan. Upprepade stölder hade förekommit inom varfvet och tjufvarna förblefvo oupptäckta, tills vakten en natt fick se en båt lastad med fågvirke glida ut under en af bryggorna. Han kom för sent för att kunna hejda den, men kände trots det följa mörkret igen sin son bland karlarna ombord och gjorde genast på morgonen sin anmälan.

Sedan den dagen umgås ingen med honom och alltid ensam med den kedjade hunden vandrar han sina hårda afmätta steg. Får han någon gång höra prat om döttrarna, kommer det honom ej vid, men sonen vågar ingen nämna eller antyda, sedan han med ett knytnäfsslag fällde basen i smedjan nästan sanslös till marken för en erinran i den saken. Hustrun, som i tid och otid slagit, skällt ut och kelat med döttrarna och numera prisar dem för de gåfvor, som de i smyg skänka henne, jämrar sig öfver, att "han varit hård mot flickorna". Delvis förklarar hon detta bero af att han alltid varit litet underlig och anför som bevis för sitt påstående, att han icke burit helgdagskläder, sedan den dag han inför rådhusrätten måste vittna mot sin son.

E. FRANZÉN.

Svenska kvinnor från skilda verksamhetsområden

är titeln på en biografisk uppslagsbok, den första i sitt slag, som på uppdrag af Årsta-utställningens centralkommitté utgifvits under redaktion af Valborg Hedberg och Louise Arosenius. Den är ett led i Årsta-utställningens uppvisning och klassificering af den svenska kvinnans arbete och fullständiga densamma. Men den har också sin praktiska betydelse som uppslagsbok, särskildt blir den utmärkt för journalister att användas som källskrift. Genom dem komma bokens uppgifter att i den mån de aktualiseras nå hela vår findningsläsande allmänhet. Hvarje biografi upptager de viktigaste data, studier, arbetskarriär och tilldelade utmärkelser. Ufförligheten växlar något efter vederbörandes egen noggrannhet vid ifyllandet af frågeformuläret.

Att göra ett urval på ungefär 14 ark af de svenska kvinnor, som framför andra förtjäna plats i en biografisk uppslagsbok, erbjuder naturligtvis en stor svårighet. Här falla också åtskilliga svagheter i ögonen. Vi se genast, att den som samlat ihop uppgifter på kvinnor i de s. k. konstnärliga yrkena: författarinnor, journalister, bildhuggarinnor, målariinnor och skådespelerskor, kringgått svårigheten att välja genom att ta med rubb och stubb, så att dessa damer komma att inta en onaturligt stor plats i förhållande till kvinnorna på det öfriga stora arbetsfältet. Här har man lättast kommit åt de förut katalogiserade, medan många af dem saknas man helst velat se i denna bok, sådana som ute i landet utföra en nyttig och välsignelsebringande verksamhet, utan att vara kända så långt utom sin rayon. Den korta tiden, som utgifvarinnorna kunnat förfoga öfver sitt arbete, utgör en förklaring på de många luckorna, men man kan dock icke undgå att påpeka dem.

Utstyrseln är den bästa. Det pris af kr. 7:50, som Bonniers förlag åsatt boken, torde få anses alldeles för högt tilltaget och blir ett hinder för arbetets spridning.

oreflekterade ligefremheten som aldrig tycks söka, utan snubblar öfver det rätta uttrycket.

Det är väl något af denna underbarhet som expressionisterna dunkelt eftersträfvat och tro sig kunna uppnå genom att imitera det primitiva. Ack nej, mina herrar, sådant hör hemma i blodet, och om en fil. kand. eller matisseadept söker efter likna tonfallen och åtbörderna hos en isländsk bard, blir han lätt komisk.

Men hvilka nya och betvingande tonfall finner inte Krag ibland för att skildra det sedan urnes lider oflast skildrade, den första kärleken med sin dofva ångest och sin jubelyrsel. Emerentze, öfverstens dotter, skrifer en biljett till Villum: "Om mig selv ved jeg slet intet andet, end at jeg elsker Dig." Det ligger så mycken sammanpressad lidelse i denna rad, att de följande få en nästan banal klang: "Men mine Kræfter er helt forbi; ack, hvordan skal dog Livet blive! Glem mig, Villum; ack nej, glem mig ej!"

Det saknas inte humor i hr Villums krönika; det är med en kärft glimt i ögat han iakttar sina medmänniskor. Kanske är det dumt att anföra ett exempel ur högen, när det helt säkert finns åtskilliga bättre, men låt gå: "Villum kunde strax se, at dette var ikke noget almindeligt Bondefruntimmer, slige som de pleiede at arte sig paa disse Kanter; de var store, blonde, firkantede og ligesom søvnige i alle Led."

För en mansålder sedan, då de norska författarne allmänt begagnade danskt skriftspråk, skulle en roman af denna typ haft svårt att komma till sin rätt. Men Hamsun, Garborg, efter dem Hans Jæger och Kinck ha brutit vägen för en ny norska — en högnorska, som inte på något vis bör sammanblandas med "maalet" — ehuru den utan tvifvel äfven sugit must ur landsmålens källådror. Ett skriftspråk, som mer och mer sökt ansluta sig till det norska uttalet — mest utmanande och outreradt hos Jæger, naturligtvis — och som följaktligen aflägsnat sig allt mer från danskan och närmat sig svenskan. De yngre norska författarna ha i allmänhet efter Hamsuns föredöme kastat bort de tre tonande konsonanterna b, d och g, där de äro tonlösa i norskan; skriva alltså a a p n e, l i t e n, s l i k e i s t. för a a b n e, l i d e n, s l i g e. Eget nog behåller Vilhelm Krag här de gamla danska formerna, så obesvärad han annars är i lingvistiskt afseende. Många gamla kärnfulla ord och ordvändningar har han funnit fram och vefat att anbringa på rätta stället — ord med doft af "Granelien" och sätervallen, med dån från de vilda forsarna. Ofta hälsar man äfven med ett igenkännandets leende gamla svenska bekanta, som liksom fått en ny färg. — Stilen i "Kröniken om hr Villum" är kanske inte alltid otadlig, men den är full af den friskhet och vildhet, som åtminstone för mig utgör det största behaget i norsk berättarkonst.

Och så en sak: den handlar om människor. Inte om storhingsmän och redaktörer, advokater och byggmästare som den moderna norska dramatiken i allmänhet.

AFVEN I NYKOPING

lär, enligt förlydande, i dagarne ha afhållits något slags "jubileumslandbruksmöte" med utställning, friluftsspektakel m. fl. folknöjen. I saknad af hvarje inbjudning, kan Idun tyvärr ej meddela något närmare om saken, utan får hänvisa till Trosabladet m. fl. ortstidningar.

Kobb's Hongkong Thé

är den mest omtyckta thédryck.

Till salu i alla finare speceriaffärer.

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

EN IDROTTENS MÄRKESDAG

Svenska Dagbladets stafettlöpfung i närvaro af konungen och en talrik publik.

DEN STORA AF SVENSKA Dagbladet anordnade stafettlöpfungen i Stadion den 21 juni var icke blott den största som hittills ägt rum i Sverige med icke mindre än 1,700 deltagare fördelade på 64 lag. Den var samtidigt den första, vid hvilken kvinnor deltog, visserligen endast i täflan inbördes och på egen distans, men enligt samma principer som den manliga löpfungen. Idun ville upp-

Kvinnorna debutera på vädjobanan, där fyra lag täfla om Iduns hederspris.

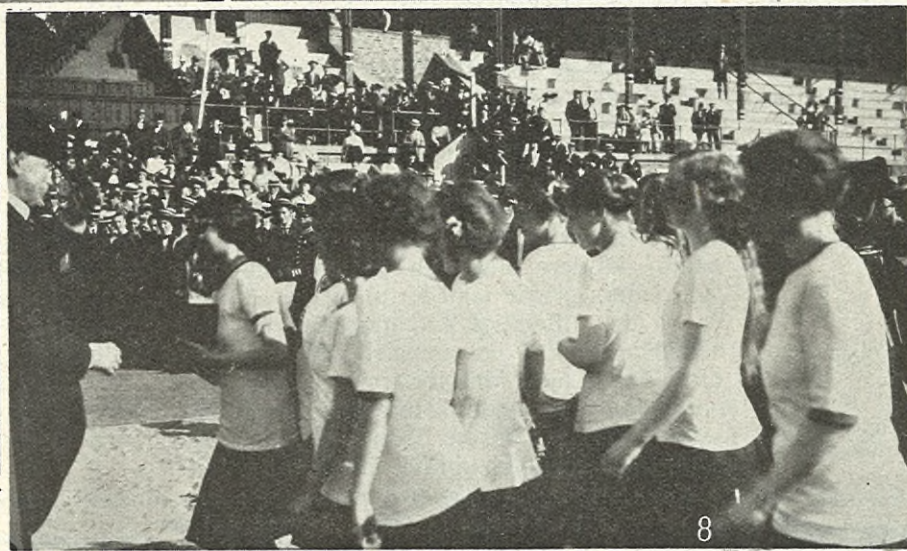
sport- och gymnastikförening, Sim- och idrottsklubben Hellas, samt Stockholms kvinnliga idrottsklubb lag I och II.

Det var först sedan de manliga löparna med sina stafetter försvunnit genom Stadions portar, som de fyra kvinnliga lagen började ordna sig till täfling, följda af den tarika publikens intresse. Alla de sextio damerna voro iklädda hvita sporttröjor och blå bloo-

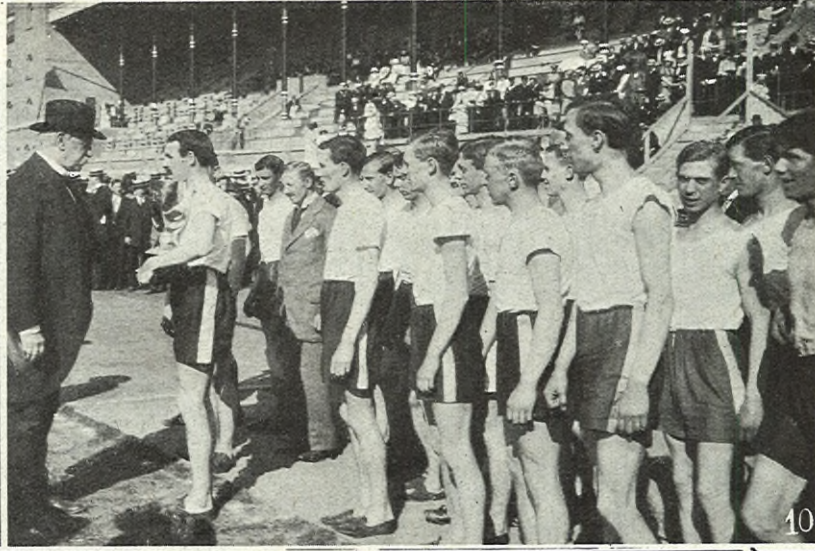
muntra de käcka unga damerna, hvilka vågat bryta isen, och skyndade sig att utfästa ett hederspris, den vackra bronzen "Hind med unge" af skulptören Fagerberg. Det var detta pris som täflan gällde mellan de fyra kvinnliga lagen: Gefle

1. Stockholms Kvinnliga Idrottsklubb, lag I, med det af densamma eröfrade Iduns hederspris. 2-4. De öfriga om Idun-priset täflande damlagen: Sim- och Idrottsklubben Hellas, Gefle Sport- och Gymnastikförening och Stockholms Kvinnliga Idrottsklubb lag II. 5. Stafetterna aflösa hvarandra ute på banan. 6. De två da-

mers, svarla strumpor och skor. Strax före 2, just när sommarsolståndets eld brände som hetast från en molnfri himmel ned på banan, skedde starten. Fyra blåhvita flickor med hvar sin liten rund trästaf i handen satte åstad för att

merna i det segrande kvinnliga laget, fröknarna Gelly och Karin Jacobsson, hvilka inkommo den förra som etta å 100-metersdistans, den senare som etta å 400-meters distans. 7. 10 minuters massage. 8. Professor O. Montelius öfverlämnar Iduns hederspris till Stockholms Kvinnliga Idrottsklubb, lag I.

löpa den första af de 15 distanser, en för hvarje täflande, hvari deras 6,000 meters bana var uppdelad. Under publikens uppmuntrande tillrop flögo de rundt banan, vid aflösningspunkten lämnande stafetterna till de fyra nya, som stodo färdiga att rycka in utan att förlora en sekund.

Stockholms kvinnliga idrottsklubbs första lag visade ganska snart den öfverlägsenhet, som inom kort skulle tillföra det Iduns hederspris. Men eljes funnos goda löpare inom alla lag, som verkligen löpte som hindar, snabbt och smidigt med långa sviktande språng. De, som sprungo forfast, sprungo också i regeln vackrast och offrade alltså icke gracen för snabbheten. Somliga togo saken mycket stillsamt i värmen, det var gärna sådana, som hade en smula fyllighet att bära på. Askådarna och framför allt kamraterna försökte att inspirera och sätta fart i loppet, de förra genom manande tillrop: Heja Hellas! Bravo Stockholm!, de senare genom att springa bredvid ett stycke innanför på gräsmattan.

Så kom slutspurten med anspänning af de bästa löparnas bästa krafter, och Stockholms kvinnliga idrottsklubbs I:sta lag hade segrat. Det hade fullbordat loppet på 21 minuter 35 sekunder. Segrarne togo genast hvarandra i famn och dansade rundt ett tag på gräsplanen. En minut därefter kom Hellas in med en tid af 22 m. 40 sek. Trea blef kv. idrottsklubbs II:dra lag med 23 m. 16 sek., och sist Geflelaget med 24 m. 31 sek.

9. Starten till den stora hufvudtäflingen i stafettlöpningen, 23,300-metersbanan. 10. Vinnarne i denna löpning, Frédrikshofs Idrottsförenings lag I, mottager priset af professor Montelius. 11. Från 400-meters rekordlöpningen. Wide längst till höger, inkommer som förste man, Sundell längst till vänster, inkommer som andre. 12. En represen-

I hufvudtäflingens slutspurt hade man tillfälle att jämföra de manliga prestationerna med de kvinnliga man nyss sett. Männen lågo naturligtvis betydligt öfver i styrka och träning, men någon exakt jämförelse hur proportionerna ställa sig i fråga om snabbhet är svår att göra, då distanserna varit så olika. Löpningen blir väl knappast det område af idrotten inom hvilket kvinnorna med största fördel kunna ställas upp till jämförelse med männen. Deras bästa egenskaper komma icke där till sin rätt. Men ett intressant försök var emellertid det nu gjorda.

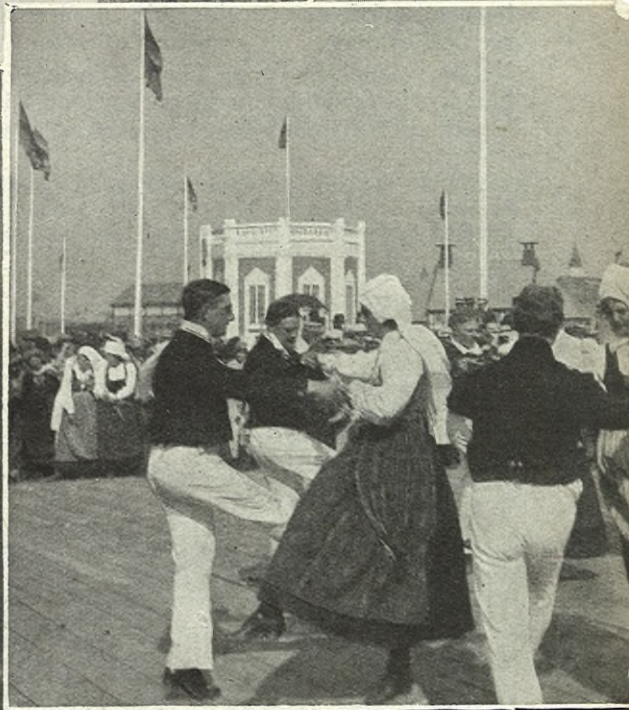
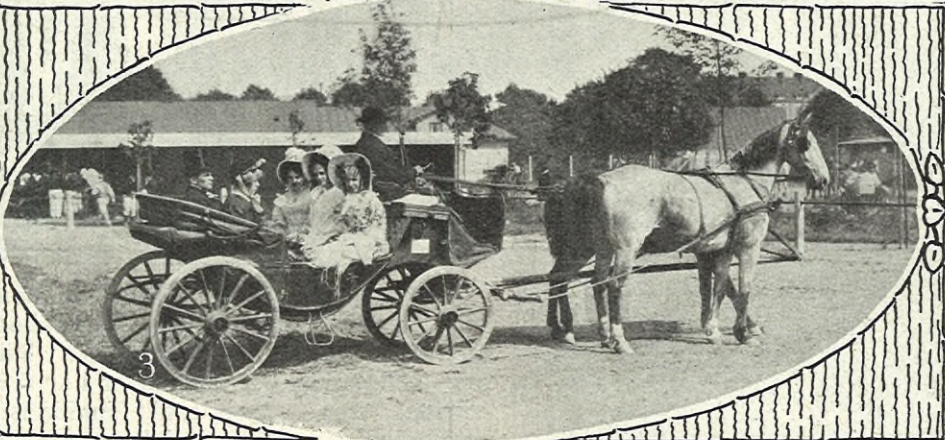
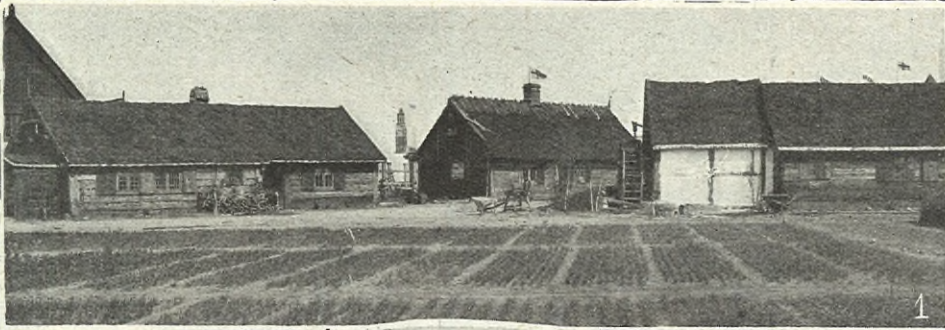
Efter ganska lång väntan på prisdomarnas beslut, så lång, att man trodde guld- och silfverpokalerna skulle smälta ner i solen, samlades de täflandes stora skara i en halvcirkel för att åhöra prisutdelningen. Flickorna, som fördrifvit tiden med att gå på händerna och låta sig fotograferas, samlades i en liten klunga i första ledet. När Iduns hederspris ropades upp, framträdde det segrande laget med Stockholms kvinnliga idrottsklubbs ordförande, fröken Hilma Johansson, i spetsen och mottog af professor Montelius sin belöning. Ordföranden tog hinden i famnen och hvarje kvinna i laget fick en plakett. Det näst bästa laget erhöi Rosenbads hederspris.

Stockholms kvinnliga idrottsklubb har nu fått sin första trofé och den enda sorgen i glädjen öfver det vackra priset är, att man inte har någon lokal att placera det i. Tillsvärdare stannar det i ordförandens vård.

tant för bästa läroverkslag, Ostermalms realläroverk, med det af laget hemförda hederspriset. 13. Grupp af samtliga till täflingen skänkta pris. Idun-priset till höger. 14. De tre odlboys-lagen. 15. Det i skolungdomstäflingen segrande laget Sim- och Idrottsklubben Hellas. Hoffotograf W. Lamm foto.

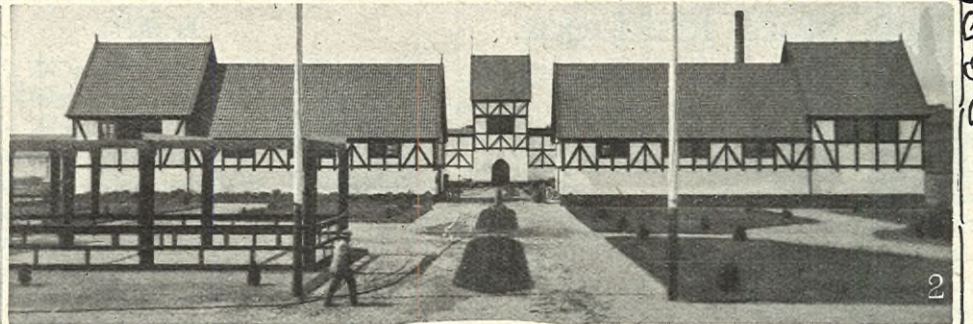

JUBILEUMSLAND M

Från Jubileumsländbruksmötet i Malmö och det Historiska festfamilj från Bara härad i fästtåget. 4. Det historiska tåget pass prinsessan uidelar landbruksmölets hederspris. 7. Harjägers häradsgrupp i tåget. 10. Kronprinsparet (Kronprinsessan i Lugg-hjelm bese mötesplatsen. 11. Bröllopskara från Herrestads länddansande "fyrtur". 1, 2, 4, 6, 8, 10, 12, Remb

LANDTBRUKSMÖTET I ALMÖ

get 15, 16 juni. 1. Skånska gården. 2. Historiska Museet. 3. Präst-
rar mötesplatsen. 5. Fiskare från Råå, grupp ur festtåget. 6. Kron-
dsgrupp i tåget. 8. Kronprinsparet åser dansuppvisningen. 9. Frosta
(de häradsräki) samt landtbruksmötets ordf. f. landshövdingen Torner-
rad. 12. Från dansuppvisningen. 13. Allmoge från Luggude härad,
ndt foto. 3, 7, 9, R. Küller foto. 11. Marcus foto.

Från det skånska jordbrukets stora festdagar.

STRÅLANDE FÖRSOMMAR-sol ha de båda skånska länens hushållningssällskap firat sitt sekeljubileum den 15-21 denes.

Som bakgrund till den stolta uppvisningen af landskapets nuvarande produktionsförmåga har man tagit fram det bästa och mest talande af det forna och förgångna, som likväl ännu icke skattat åt förgångelsen. Det göts nytt lif i de gamla formerna, ny glans kring dem, när de skånska häradernas historiska festtåg två dagar å rad skred, galopperade eller dansade fram i brokiga och leende troppar. Med stor fyndighet hade man på sina olika orter fänkt ut och arrangerat de mest karaktäristiska grupperna för sin bygd. Först kom en flock muntra musikanter med fioler och klarinetter — de i spelmanstäfningen deltagande bygdelekarne. Därpå följde de nära femhundra deltagarna i låget, härad efter härad i skiftande och liffulla grupper, hvardera företrädd af ryttare med häradsvapnet. Somliga på väg till sådden, med allt hvad därtill hörde, andra kommande från den glada skörden, ett sällskap körande till kyrkan i söndagsmorgonen, andra på väg till dans eller ryttarlekar — eller till marknaden. När man vet, att de gamla karaktäristiska bygdesederna och bygde-dräkterna sedan snart ett sekel varit bortlagda och att knappast någon af den nu levande generationen fullt varit med om dem, får man säga, att de nutida skånebönderna främst naturligtvis ungdomen, äro goda — aktörer. Sit venia verbo, sagdt i god mening. Den entusiasm och det glada, naturliga lynne, hvarmed de buro upp de fädernaärfda, färgglada dräkterna icke endast i låget utan på därom framställd önskan och öfverenskommelse äfven ute i staden under landbruksmötesdagarna, ger godt hopp om en "folkdömets" renässans. Ty man behöfver väl icke tillskrifva folkdräktens inflytande på det äkta nationallynnets fostrande och vidmakthållande så stor betydelse, som Tysklands "Turnvater" Jahn i sin "Deutsches Volksthum" gör det, för att med glädje hälsa hvarje återvändande till det roffasta och ursprungliga i vår förflickade, schablonformade tid.

Men landbruksmötesdagarna voro ej blott "til lyst". Där flödade nog rätt mycken ärlig mödas sveft både för dem, som skulle framvisa och dem som skulle belöna, hvad bygderna bäst förmått, just under hushållningssällskapens oförtrutna, nitiska och förutseende ledning.

När nu alla de råmande oxarna, de melan-koliskt bölande korna, de eldiga, krämmande eller sedesamt travande hästarna dragit sina färde igen ut öfver de hvita skånska vägarna till sina egna trefna hem och marker mellan bokskogarna eller pilevallarna, så är därmed icke allt det vackra och lärrika ur ett sekel af det skånska jordbrukets kulturhistoria skingradt för alla vindar. Den historiska afdelningen, där de gamla skåneböndernas förmåga att bygga och smycka gård och bo så talande demonstreras, står kvar utställningssommaren ut och införlifvas med den stora expositionen, så att dess besökare frifft få tillträde till den liksom till de försöksfält och periodiska trädgårdsutställningar, hvilka — allt efter som sommarens väder och växtlighet skiftar — där komma att uppställas.

BENVENUTO.

Litet prat om frieri.

AF GLITT.

HVEM HAR VÄL ICKE HÖRT OCH läst åtskilliga historier från den "gamla goda tiden", då intet tal om "kvinnans rättigheter" ännu stört den ljufva oskuldsslummer, i hvilken vårt kön hvilade. "Kvinnans skyldigheter" ljud däremot mycket välkändt och vackert i hvar mans öra och användes som motiv, förklaring och sporre dagligdags och i hvarje fas af våra förmodrars lif. På rättigheterna hade, som kändt, mannen monopol. Dock hände det ju ofta, att kvinnan, sedan hon väl uppnått den erfarna matronans position, kunde få ett ord med i laget i en så viktig fråga som dötrarnas bortgiftande. Rättigheten att få bestämma öfver sitt eget lif hade hon aldrig haft. Tänk så mycket bekymmer och hufvudbry de gamla förr i världen hade med en sak, som de unga nu sköta om på egen hand! Egentligen borde föräldrarna nu för tiden vara sina dötrar varmt tacksamma för det de öfvertagit anskaffandet af män och öfverflyttat det tunga ansvaret på sina egna axlar. Men jag är inte så alldeles viss på den där tacksamheten. Det är å andra sidan att fränta föräldrarna ett af de större lifsintressena, det att förekomma dem såsom giftermålsarrangörer, för att nu inte tala om det stora afbräcket i föräldramyndigheten.

Både du och jag ha nog litet svårt att tänka oss själfva i de dåtida flickornas ställe, — är det inte så, kära läsarinna? — därför att vi äro så fria och själfständiga och skaffat oss så många rättigheter, men vi veta att frieriet tillgick ungefär på följande sätt.

Unga Jeanne-Marie kallades från sina hushållsbestyr in i förmaket, där söta far och söta mor presiderade, stränga och viktiga. Det lilla rädda ungdomhjärtat pickade i bröstet och flög rakt upp i halsgropen, då söta far tog till orda. Ty bredvid söta far stod en herre, som Jeanne-Marie dunkelt påminde sig ha sett förr och som ingaf henne en namnlös motvilja. Fars långa harang drunknade i virrvarret af tankar, det susade för öronen. Men ur suset och virrvarret uppgick det medvetandet tydligt och klart för Jeanne-Marie: "detta är min blifvande man." Och så var det att gå fram och taga sin trolofvade i hand och låta sig kyssas af honom och söta far och söta mor — nota bene om Jeanne-Marie var en liten snäll, väluppfostrad flicka. I annat fall och om något tidigare "tycke" förefanns, blef det ju litet motspänstighet af. Men sträng tukt och Herrans förmaning och många öfvertalningar vunno i regeln på det unga sinnet. Måhända också ångesten för att bli en gammal mö. Något tal om kärlek och sådant fördrogs aldrig. Det låt rent af skamligt i en ung flickas mun. Kärlek var sådant som kom sedan. Det som kom var i regeln hushåll med pigor och bråk och stora kalas — och så barn, i legio. En lång, tung arbetsdag utan mycket poesi, men med mycken känsla af "kvinnans skyldigheter".

Efter denna den obestridda föräldramyndighetens och det nyktra förståndets tid kom en period, då romantiken satt i högsätet. Den unga flickan var så laddad med romantik, att en man knappt behöfde se på henne förr än hjärtat fattade eld och stod i ljusan låga. Att sentimentaliteten frodades förstas af sig själf. Man talade och sjöng bara om kärlek. Det finns ett otal kväden från denna tid, de formligen klädda af sentiment. Antingen handla de om två älskande som af ett oblidt öde skiljas åt, eller också om älskarens otrohet och dess menliga följder för den öfvergifna. Hvad de roa oss, senare tidens barn, dessa sånger som förr med fullt allvar, tårade ögon och tremulerande stämma kvädits till guitarrens toner i kvafva kamrar. I min barn-dom hade dessa visor flyttat ner till köksregionerna. Jag minns särskildt två, som vår mycket

känslofullt anlagda köksa vederkvickte sig med under "slafsysslorna". Den ena var "Fröken Agnes" som gifte sig med torparsonen Gustaf.

"Fastän rummet fint och hon i siden klädd, henne sömnen flydde ifrån spetsprydd bädd."

Jag undrade alltid om hennes nattlinne var af siden — en mycket förklarlig kombination! Den andra sången hade nitton verser som alla slutade med:

"Farväl, min falske vän,
vi ses i himmelen."

Att man kunde komma till himmelen, när man varit så falsk, det tyckte jag var orättvist.

På denna tid var föräldramyndigheten visst inte detroniserad — desto bättre — huru hade det väl eljes gått med alla kärleksfjolliga flickor?! Och så måste det ju vara olycklig kärlek för romantikens skull. Många förvecklingar ställde kontrahenterna själfva till, allt för den välsignade romantiken. Det var denna tid mycket tal om "en ädel kvinnas skyldigheter". Själflågeriets bittert ljufva dryck hade stark åtgång. Och huru tillgick själfva frieriet? Jo, det var mycket omständligt, och särskild vikt fästes vid plats och tid. Skådeplatsen för "scenen" skulle helst vara en skuggig allé eller lummig trädgårdsberså, eller om årstiden icke fillät detta, en fönstersmyg eller en större palmgrupp i ett hörn. Det klara dagsljuset gick inte alls an, den förtroliga skymningsstunden var rätta tiden. Helst skulle månen och alla himmelens stjärnor figurera som vittnen och acceptanter af trohetsederna. Suckar, knäfall och hela den attiraljen icke att förglömma. Följande dag vid det officiella frieriet hos fadern frack och hvit halsduk och en blombukett åt den rodnande fäst-mön, som ådagalade mycken kvinnlig blygsamhet.

Efter föräldramyndighetens, romantikens, själfplågeriets, de olyckliga älskandes och det obli-gatoriska frieriets tid kom — jag skulle vilja kalla det — "den lyckliga kärlekens ålder". Romantiken satt visserligen kvar, men bara så mycket att det var trefligt. Folk hade tröttnat på "smärtan och kvalen", på förbud, förvecklingar och romantiska griller. Smaken hade afgjordt förenklats. I romanerna "fingo de hvarandra" utan allt för mycket bråk, och så var det slut, d. v. s. en lycka utan all ände. I noveller-na behandlades mest små oskyldiga skärmytslingar de älskande emellan. 90-talets Idun är typisk, bär de förnöjda äktenskapens prägel. Friet var äfvenså mycket förenkladt. Fracken och blomsterkvasten slofade; blomständerna-himlakropparna, palmgruppen och bersån icke nödvändiga, om också stämmingsfulla, knäfallen hade kommit ur modet och orerandet kunde efter egen fri vilja reduceras till "det enda nödvändiga".

Ja, och så kom vår tid, det nya seklets morgontimma, för att uttrycka sig poetiskt. Det finns ett svenskt ordspråk som börjar: "Skam den fågel som o. s. v. —" Alltså skulle jag inte få tala illa om oss, senare tidens barn. Och ändå kan jag inte låta bli att med fru Lenngren fast i något ändrad form, utropa: Du romantik, hvart i all världen har du tagit vägen! Det är puts weg med romantiken. Jag vågar icke påstå att kärleken är försvunnen, fastän den gamla hederliga svenska upplagan fått ge plats åt den moderna utländska, med det retande namnet Flirt. Hvad själfva frieriet angår, är det ur romantisk synpunkt sett afskaffadt. I egenskap af äktenskapspreliminärernas första moment kvarstår det visserligen, om ock i mycket stympad form. Kortfattadt, lugnt och förståndigt, utan sentimentalitet, påminner våra dagars frieri mest om våra mormodrars tids, endast med den skillnaden, att beräkningarna, öfvertalningarna, tukten och myndigheten öfver det ibland motspänstiga hjärtat, allt skötes af den unga flickans egen klart tänkande hjärna. —

Så har det gått oss kvinnor. De unga flickorna ha under årtionden gått som katten kring het

gröt, bränt sig tidt och ofta och därför återgått till sin tidigare kretsgång på respektfullt afstånd från "hetgröten". Resonemangspartierna florerar åter, om också lysande vackra undantag finnas i mängd.

Man må för all del icke tro, att våra dagars unga flicka är en känslolös, beräknande varelse. Visst icke, om också flirten allt emellanåt låter litet på hjärtventilen och låter all öfverflödigt sentimentalitet få utlopp. Den stora känslan finnes alldeles säkert i behåll ännu i våra dagar, om också en viss beräkning, eller rättare ett visst förståndigt vägande af känslan äger rum. Det är blott frieriet i sino prydnad som icke tolereras, icke blott till formen utan äfven till andemeningen. Jag menar nu, — inga öfverord, inga eder! Sanning, så långt sig göra låter! Och det kan väl knappast ändå kallas tillbakagång. Men inte är det underligt, att de gamla i korus rop: Du romantik, hvar i all världen har du tagit vägen?!

Sju noveller om "de själf försörjande".

VII. I ANDRAS HUS.

AF SIGNE BJÖRKLUND.

(Forts.)

ELLAN SKORSTENAR OCH branta tak letade sig morgonsolen in genom kökets österfönster och strålade på hyllornas röda kopparkärl. Till och med spiseln, den svarta fulingen, fick med af glansen. Olga satt på köksbordet. Solskenet värmdes bakifrån på hennes nacke och hals och genomskimrade det burriga håret, så att detta tog sig ut som en gloria kring det lilla hufvudet, som hon bar så käckt. Borta på vedlåren i motsatta ändan af köket halfsatt Hugo och språkade med henne.

Då kom fru Rosendal ut. Olga gled genast ned från bordet, och frun sade: "Nå, min flicka, har du ingenting att göra? Raska dig upp på vinden efter tvätten! Vi skulle ju dra kläder."

Olga gick bort till dörren och lyfte upp ett stort bylte, som låg därinvid på golfvet.

"Hon har redan tagit ner alltsammans, mamma lilla!" upplyste Hugo.

"Ja, men det skall stänkas, innan vi kunna dra." Hon vände sig till flickan. — "Och så skall du fända i spiseln och sälta på järn, så att vi få stryka den nya skjortorna."

"Ännu är väl ingen tid förliden!" tyckte Hugo. "Klockan är ju bara barnet. För resten är det mitt fel, mamma lilla! Jag kom och hindrade henne."

"Du har icke med den här saken att göra," sade hans mamma med ovanlig skärpa. "Du har ingenting alls i köket att göra. Packa dig in, och det på minuten!"

Hon uttalade i så tydliga ord Olgas egen mening, att flickan måste dra på munnen. För att dölja sitt leende gjorde hon en liten grimas, som matmodern olyckligtvis märkte och missuppfattade.

"Jaså, du står och gör miner åt mig, flicka!" sade hon och tog henne omildt i håret. — Hugo hade funnit för godt att försvinna. — "Jag har aldrig varit van vid någon sidvördnad af mina pigor och tänker inte fåla det nu heller. Du kan gå ur tjänsten! Jag skrifver ditt betyg, och så får du se dig om efter en annan plats."

Därmed gick hon.

Olga stod ensam i köket. Hon hade en hemsk känsla af att hon sjönk och sjönk ned i ett bråddjup. Skulle hon aldrig känna marken mer?

Någon timme senare stod hon emellertid stadigt på köksgolvet och strök en af Hugos nya skjortor.

Ännu hade hon ej gjort något åt sin packning. Framåt kvällen var det tids nog att gå hem. — Hvilken skam att komma och tala om för pappa och mamma att hon blifvit bortkörd från sin plats! Frun tyckte, att hon varit ohöflig mot henne, måste hon säga. Ingen skulle få veta rätta sammanhanget. Ingen, ej ens fru Rosendal, anade hvad Olga haft för svårigheter denna vinter. Hon kände någon bitterhet då hon tänkte på, hurusom, när frun ett par gånger kommit för att väcka henne om mornarna och tagit i köksdörren och funnit den reglad, hon sedan bannat henne för att hon låst in sig och icke förstått, att hon gjort det af rädsla för unge herrn.

Trots sin blygsel och smärta kände hon omedvetet lättnad vid utsikten att nu slippa ifrån oro och frestelse — ty det hade varit frestande många gånger att ge efter för kärlekens ömma röst.

Om hon haft det allra minsta anlag för filosofi, skulle hon ha klarat upp situationen sålunda: att detta, det mindre, onda borde hon taga emot med tacksamhet för att hon slapp det mycket värre, som kanske händt henne, om hon blifvit kvar i detta hus. Men Olga tänkte icke precis så. Hon kände det närvarande svårt nog.

Hvad skulle pappa säga? Skulle han säga henne? Och mamma? — jo, hon skulle träta och bakom hennes många ord skulle det skymta fram hur mycket bättre och förståndigare hon alltid varit. — Aldrig hade Olga så som i denna stund längtat efter sin egen mamma. Men hon var borta. — Olga mindes henne ej ens. Ingen hade hon att fly till för att gråta ut det bittra kvalet.

Hon ställde ifrån sig strykjärnet och gick bort till den gamla byrån, där betyget låg, skrifvet på fint hvitt papper med Hugos vackra handstil. Hon läste:

"Olga Fredrika Ström (född den 27 augusti 1894) som varit i min tjänst sedan 24 april 1912, lämnar denna dag sin plats. Hon är frisk, glad och villig, och kan af mig rekommenderas åt den, som i sitt hus önskar en rask och snäll flicka.

Stockholm den 19 mars 1913.

Lovisa Rosendal."

Med detta papper i fickan skulle Olga redan följande dag gå och söka sig en ny plats — långt, långt härifrån.

Hon tog ett nytt järn, pröfvade det mot sitt vätta pekfinger och började åter stryka.

Någon kom genom köksdörren. Hugo — det förstas!

"Det var ju ett vackert betyg du fick, Olga!" sade han.

Flickan vände bort hufvudet och svarade ej.

"Du skall tro, det var icke så lätt att tala reson med morsgumman! Hon var så ond, att hon knappast ville ge dig något erkännande alls. Men jag låg åt henne — och du ser det lyckades.

Han stod med armarna korslagda öfver bröstet, lätt stödd mot köksskåpets hörn.

"Det skulle bara stå 'på egen begäran' — sade fröken Lisa — så vore det ett vackert betyg."

"Ja, men du har väl aldrig 'begär' att få flytta ifrån oss, Olga lilla!" sade Hugo leende.

"Jag skulle ha gjort det, om jag bara hade vetat — — — Nog har jag tänkt på det ibland," mumlade Olga.

"Jag kan tro det!" sade den unge mannen. Men det hördes, att han tviflade. "Å, var nu inte ledsen!" forffor han. "Du får nog en bra

plats — och vi kunna träffas ofta, ja, mycket bättre än nu, när vi jämt haft mammas argusögon på oss. Du kan ringa till mig, när du är ledig — det blir väl åtminstone om söndagskvällarna — så kunna vi gå ut tillsammans och höra litet musik."

Jo, det skulle hon bry sig om! När hon just kunde slippa ifrån honom!

Hon vände sig emot honom för att bräcka den själfsäkre. Men det spotska svaret dog på hennes läppar, när hon mötte hans milda, djupa blick. Han bredde ut armarna, och hon gick rakt i hans famn. När hon gömde sitt ansikte hos honom, töade isen, som pansrat hennes hjärta, och tårflödena störtade öfver hans gamla blå kavaj, trängde igenom kläderna och kändes heta på hans bröst. Han hade lagt sin arm stadigt om hennes lif och lät henne hållas. Men han tyckte, det var ganska tråkigt, att första gången han fick henne i famnen, skulle hon gråta så förtvifladt.

"Min älskling," sade han till sist, "säg, håller du en liten smula af mig?"

"Ja, Hugo," hviskade hon och lyfte upp sina ögon emot honom. Och han kysste dem och kysste hennes mun.

— — —

När flickorna Rosendal återkommo från en förmiddagspromenad, fingo de till sin häpnad höra talas om hvad som händt. De gjorde sinsemellan upp att söka öfvertala sin mamma att vid ombyte taga en mera till åren kommen tjänarinna. "Ty," sade Sigrid, den äldre, "jag har nästan känt litet samvetsqual, när vi göra hvad vi behaga, och Olga, som är yngre än vi bägge två, måste slafva från morgon till kväll." — "Men Hugo har då verkligen sört för, att hon inte heller behöft vara utan nöjen!" invände Clara.

"Det har han!" svarade Sigrid. "Men jag har också tänkt att just det kanske inte blefve nyttigt i längden. — För Olga, menar jag."

Långt ute på Ostermalm, i ett af de sista husen vid Nybrogatan, hade Olga hamnat hos en musiker i hofkapellet. Det var en medelålders man med fru och flere barn.

Många nya erfarenheter hade lilla Olga gjort under det senaste halfåret. Hon hade fått lära sig att utan att mucka falla undan för en nervös frus nycker, öfva sig i att sitta uppe om kvällarna för att ge herrn kallt öl och smörgås, när han kom från operan, samt ett par gånger i veckan värja sig för en efterhängsen vedgubbes näsvishet.

På sommaren hade hon följt familjen ut i skärgården, badat med barnen, dansat på bryggan om kvällarna och blomstrat upp som en ros.

Nu var det höst. Med stärkta krafter hade man kommit till staden och gripit sig an med vinterns arbete. Herrn blåste sin oboe, frun hade återtagit sina pianolektioner, och de största flickorna hade börjat skolan. Olga blef ofta nog ledig ett par timmar på förmiddagen och kunde gå ut med de mindre barnen. Det var varmt och soligt för årstiden. Hon hade sportkarran med sig åt lillen, och så gingo de Valhallavägen och någon gång ända ut i skogen; men då måste Olga på hemvägen skjuta båda gossarne i karran. Och tur var det, om icke lilla Majken också gnällde, att hon var trött.

Så gingo veckorna. Sällan träffade hon Hugo. Sedan hon bedt honom låta bli att söka henne, skedde det ej oftare än när hon ringt till honom och de gjort upp sällskap. Då var han alltid vänlig och rar; dock oroades hon af, att han så gärna talade om deras nya tjänsteflicka och alltid hade berömmande ord om Albertina. Hon måste

Social utbildningskurs anordnad af C. S. A.

EN TEORETISK OCH PRAKTISK utbildningskurs för praktiskt socialt arbete kommer att af Centralförbundet för Socialt arbete anordnas för läsåret 1914-1915. Kursen som varar från 1 oktober till omkring 1 juli är afsedd för personer, som vilja ägna sig åt bostads- och hemarbetsinspektion, fosterbarnsinspektion och annat barnvårdsarbete, socialt arbete vid fabriker, vice värdskap i hus för mindre bemedlade m. m. eller som i allmänhet önska förvärfva social kunskap.

Programmet för föreläsningarna under den instundande kursen är synnerligen rikhaltigt och upptager följande ämnen.

Allmän hygien, fysiologi, kemi och fysik, bakteriologi, födoämneslära, barnvårdslära, samaritkurt med anvisningar för sjukvård i hemmet, byggnadslära med konstruktionsritning, författningskunskap, socialpolitik, fattigvård och fattigvårdslagstiftning, barnvårdslagstiftning och barnvårdsverksamhet.

De praktiska öfningarna omfatta kurs i spädbarnsvård, kurs i matlagning, lämpad för anstalter samt rapportskrifning, uppläggning och förning af diariet, registrering, protokoll m. m.

Eleverna erhålla efter genomgången kurs och slutpröfning afgångsbetyg, som äfven innehåller intyg om fullgjordt praktiskt arbete. Priset för hela kursen är 250 kronor. Kursens ledare blir yrkesinspektisen Kerstin Hesselgren med biträde af fr. Alfhild Lamm.

Ansökningar om deltagande mottagas tills vidare af Centralförbundets för Socialt Arbeta styrelse under adress: Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Om vid pass en halftimme ringde tamburklockan.

Olga smög sig på få till dörren och lyssnade. Hon hörde, att någon stod därute. En lätt hostning. Det var han!

"Är det Hugo?" frågade hon bäfvande.

"Ja." Han tog i låset.

"Sch! Herrskapet är hemma."

Det var aldeles tyst utanför. Olga lyssnade andlös.

"God natt då!" sade han efter en minut. Sedan hörde hon honom gå utför trappan.

Hvad hade hon gjort? Ljugit för honom igen. Hon förskräcktes, att det numera gick så lätt.

När hon var barn, hade de alltid sagt, att hon icke kunde ljuga; det syntes strax på henne, när hon icke höll sig vid sanningen. Men nu — — Hon slog förfärad händerna för ansiktet.

"Hugo!" ropade hennes hjärta i kval.

Hvad hade hon gjort? — skickat bort honom — och han skulle kanske aldrig komma igen.

Följande dag var unge herr Rosendal vid miserabelt lynne, och hans vresighet gjordes kännbar för den oskyldige Verner, hvilken emellertid saktmodigt resonerade för sig själf: "Det är icke så illa ment. Han är olycklig — därför får man ursäkta honom."

Söndagen före jul var Hugo ensam ute och dref på gatorna och hade råkat in i en ström af människor, som gått ut för att se på julsmyllningen. Han följde med de skådelystna, tittade som de andra i de grant

upplysta bodfönstren och hvälfde planer som de. Men plötsligt upptäckte han i vimmel framför sig en gestalt, som han kände väl igen: en smärt, mjuk figur, ett mörkt och krusigt hår, en blomstrande kind; och denna åsyn dref alla andra funderingar på flykten. Han knuffade sig förbi några personer, som skilde honom från henne, och kom fram bredvid Olga.

"God afton," sade han och lyfte på hatten.

Hon hajade till och rodnade.

"Jaså, lilla Olga är ute och tittar på härligheterna!" begynte han i lätt ton. Men han tyckte, att den lät skrufvad och tänkte: "Bäst att börja tala allvarsamt med det samma." —

"Hör du, Olga," sade han och försökte få se henne i ögonen, "du ljög allt för mig sist, du! Du var ensam, fast du inte ville släppa mig in."

Hon böjde ned hufvudet, blef ömsom röd och ömsom hvit och teg.

"Bekänn bara! Det syns ju på dig, att du inte talade sanning."

Nu såg hon upp och mötte hans blick.

"Ja, jag ljög för dig, för att jag var rädd," sade hon, blek ända ut på läpparna.

(Forts.)

Från scenen och estraden.

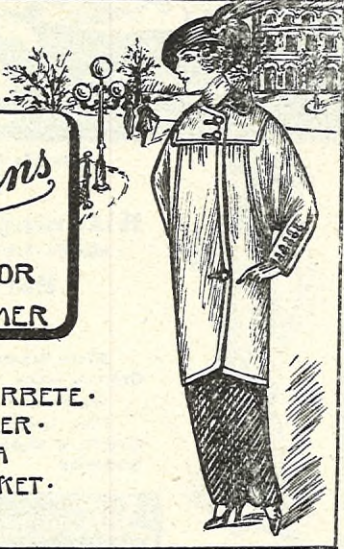

SKANSENS FRILUFTSTEATER GJORDE äfven i år en lycklig start, bortsett att programmet, ett efter ett finskt original, af John Coldén lokaliseradt folklustspel, "Timmerfloattare", ej kan mäta sig i dramatisk rörlighet och munter ton med gamla "Värmlandingarne", hvars motstycke ingen ännu mäktat skapa. Naturligtvis spelar den patenterade folkliga kärlekshistorien principalstämman äfven i detta stycke — vi träffa den omedgörlige fadern, den af flickan afskydde friaren, som är en renodlad kanalje, och hennes älskade, en lika renodlad hederspojke, faderns slutliga omvändelse och de unga tus lyckliga förening, allt så välbekant och ofrånkomligt, men så hjärtans trefligt en sommarkväll på Skansen bland junis ljusa björkar med fågelsång och forsbrus, under en kvällshimmel af ijusblå kristall.

Hvad som främst gör "Timmerfloattare" så svärd är det förträffliga utförandet och den goda regien. Herr Berggren som den karske hemmansägaren och herr Owick som flottaren Jacke äro bägge godt konstnärligt virke i; den sistnämnde har dessutom ett så käckt humör, att man blir glad så fort man ser hans långa, smärta gestalt skymta mellan trädstammarna. Drängen Lars Anders, representerad af hr Axel Nilsson, tog publiken redan i första scenen genom sin stilsäkra komik, och likaså Majas framställarinna, fru Gucken Cederborg, hvars saftiga humör var af en utmärkt effekt. Fröken Ebbesen som pigan Stina förtjänar ock erkännande för ett natursant spel. Af hr Hedqvists regie har man ju för vana att vänta mycket, och han sviker heller icke förväntningarna. Sceneriet med de kulisser naturen själf så frikostigt består däruppe, ägde en otvetydig sanningsprägel, och timmerfloattningen, om än af beskedliga dimensioner, tog sig bra ut. Danserna och sångerna gingo på det hela taget lyckosamt, så att allt var ganska godt. Nu återstår bara att önska många vackra sommarkvällar åt de hurtiga timmerfloattarna och deras töser; då bli de utan tvifvel stationära i Skansens lunder.

Lunds Studentsångförening trotsade de strålande juniäffnarna och höll två konserter på genomresa till västra Sverige, båda besökta af en fulltalig och hänförd åhörarskara. Numerrätt var kören icke stark, men dess mera i fråga om välljudande röster och fin samsjuning. Den medföljande solistens, jur. kand. Ivar Sjöfors', tenorbaryton ägde en sympatisk timbre, och eröfrade med "Den store hvide Flok", "Serenade ved Strandbredden" och "Aftonsång" helt åhörarnes hjärtan. Men också körens populära dirigent, director musices Alfred Berg, erhöi sin rika andel af bifallet till tack såväl för sitt ledarskap som för sin kompositoriska insats i programmet.

ARIEL.

OMSÖRSFULLASTE ARBETE. STILFULLA MODELLER. ERHÅLLAS I DE FLESTA KAPPAFFÄRER I RIKET.

125 gr. socker, 1 ägg, 25 gr. sötmandel, 6 bittermandlar, 40 gr. sultamarussin eller 50 gr. finskuren sukat. Till pensling: 1 ägg, 25 gr. sötmandel, 40 gr. socker. Beredning: Degen tillagas på vanligt sätt och får jäsa till sin dubbla storlek. Saffranet torkas i mycket svag värme, annars förlorar den i smak och färg, stötes fint med litet socker i mortel, utröres med litet brännvin eller mjölk och tillsättes i degen, när den arbetas om. Smöret röres med sockret till skum och ägget vispas upp. Mandeln skällas och males, russin sköljas i ljumt vatten och torkas med en duk. När degen jäst till sin dubbla storlek, arbetas den med ofvannämnda tillsatser samt med mera mjöl, om så behöves, och får åter jäsa upp. Den upphålles därefter på mjöladt bakbord, knådas väl och delas i 5 delar. Dessa utbakas till kransar, flätor eller äss. Bröden ställas på smorda plåtar, få jäsa upp, penslas med ägg, beströses med finhackad mandel samt socker och gräddas i varm ugn.

Frusen grädde (f. 6 pers.). 4 del. extra tjock grädde, 1 msk. vanilj-socker, 1 msk. socker (15 gr.). Beredning: Grädden vispas med sockret till hårdt skum och smaksättes med vaniljsockret, om så önskas. Den fryses därefter i glassmaskin, upplägges med sked i silverskål samt serveras till frukt eller bär. Den kan äfven packas i glassform, som därefter får stå 1 tim. i is och salt, uppstjälpes och garneras med frukt, bär eller biskvier. Grädden kan äfven blandas med 3 del. fruktpuré och frysas på samma sätt.

Gratinerad fårsadel (f. 12 pers.). 4 kg. fårsadel, 2 hg. späck, 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 hg. smör, 3/4 lit. köttsky eller buljong. Stufning: En burk champinjoner (8 lit.), 1 chalottenlök, 3 msk. smör (60 gr.), 5 msk. mjöl (50 gr.), 3 del. köttsky, 3 msk. smält smör (60 gr.), 3 del. grädde, salt, hvitpeppar, 2 msk. rivet ost, 2 msk. stötta skorpor. Beredning: Sadeln, som bör hafva hängt 3-6 dagar allt efter årstiden bultas med en fuktigt klubba, torkas med en duk, urvriden i hett vatten, befrias från öfverflödigt under till sittande fett; den yttre hinnan skäras ej utan aftages försiktigt, och sadeln späddas i jämna täta rader med fint skurna späckstrimlor, rullade i en blandning af saltet och pepparn. Med resten af kryddorna ingnidet sadeln. Den bindes därefter och stekes på vanligt sätt, men får ej steka för länge, ty då blir den torr. Till stufningen hackas champinjoner och löken fint och fräses i smöret tills det blir klart, då de klämmas upp med en sked och mjölet fräses med smöret 2 min. Buljongen och grädden spädas på och säsen får koka 5 min., hvarefter svampen och löken läggas i och stufningen afsmakas med kryddorna. Sadeln tages upp, köttet lossas nätt på båda sidor om ryggraden, lägges på ett skärbräde och skäres i tunna skivfor. Skivorna bstrykas med en del af stufningen och sammanklämmas på sadeln, så att den ser hel ut. Resten af stufningen bredes öfver hela sadeln, som därefter beströses med en blandning af den rifna osten och de stötta skorpor och beguttes med det smälta smöret. Den sättes åter in i varm ugn, och gratineras 10 till 15 min. Lägges på varmt fat, garneras med arter i krustader, stekt dvärgpotatis, blomkål, brusselskål, och selleri i tärningar samt sallad och persilja. Serveras med sky eller brun säs.

Ansjovisgratin (f. 6 pers.). 18 ansjovisar, 1/2 lit. mjölk, 1/2 lit. rå potatis, 1/2 msk. fint hackad rödlök, 3 msk. smör (60 gr.), 2 msk. stötta skorpor. Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. stötta skorpor. Beredning: Ansjovisen fläs, tages ur, fläkes midt itu, benet tages bort, filéerna få ligga i mjölken 1/2 tim., hvarefter de inklappas i hvitt papper. Potatisen skalas och skäres i tunna skivfor. Löken skalas och hackas fint. En eldfast omelettform smörjes med kallt smör och beströses med stötta skorpor. På botnen af formen lägges ett hvarf potatis, så ett hvarf ansjovis, därpå lök och litet peppar. Så fortsättes tills det blir 3 hvarf potatis och två hvarf sill. Öfverst lägges smöret i flockar.

Oxstek som vildt (f. 6 pers.). 1 kg. benfritt innanlår, 1 hg. späck, 3/4 lit. ättika, 3/4 lit. vatten, 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 msk. salt (8 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 8 del. kokande gräddmjölk. Beredning: Köttet bultas väl med en fuktigt klubba och späcks i täta rader med späcket, skuret i strimlor. Det lägges, dagen innan det skall anrättas, i en blandning af ättikan och vattnet. Det torkas därefter väl med en duk och bindes med segelgarn, så att det får vaacker form. Smöret brynes i en järnkastrull, ej större än att köttet nätt och jämnt rymmes däri. Steken lägges i och brynes väl på alla sidor, hvarefter den beströses med kryddorna, och den kokande mjölken spädes på. Köttet får därefter steka med tätt slutet lock, tills det är mörkt, eller omkr. 2 1/2 tim. Steken skäres, lägges upp på varmt fat, öfvergjutes med ett par matskedar säs, garneras med brynt potatis,

Fort och lätt uppnås ett glänsande resultat om man putsar kökskärl, messingsluckor m. m. med **Gahns Splendid** i flaskor à 25 och 50 öre.

SJU dagar i veckan läses en annons i **IDUN**

KÖKSALMANACK Redigerad af **ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND** Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 28 JUNI-4 JULI 1914. **SONDAG.** Frukost: Smörgåsbord; kalfunga med maderasås och brynt potatis; mjölk, kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Kejsarsoppa, gratinerad fårsadel med spritärter och brynt potatis, jordgubbar med frusen grädde. **MÅNDAG.** Frukost: Smörgåsbord; pannstekt sill med färsk potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalkotletter med gräddsås och potatis; filbunke med pepparkakor. **TISDAG.** Frukost: Smörgåsbord; hachis på får (rester från söndag) med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekta rödspottor med brynt smör och persilja samt potatis; kall rispudding. **ONSDAG.** Frukost: Smörgåsbord; ansjovisgratin; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxstek som vildt med potatis och pressgurka; rabarberkräm med mjölk. **TORSDAG.** Frukost: Smörgåsbord; inkokt strömming; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Windsorsoppa; väfflor med sylt. **FREDAG.** Frukost: Smörgåsbord; plättar med sylt; mjölk; kaffe eller te.

Middag: Kall oxstek (rester från onsdag) med potatispastejer, soppa på torkade aprikoser. **LÖRDAG.** Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ägg; kaffe eller te. Middag: Kokt brynt skinka. **RECEPT:** Kalfunga med maderasås (f. 6 pers.). 1 kalfunga, 2 lit. vatten, 1 msk. salt, 3 msk. smör (60 gr.), 1 tsk. salt, hvitpeppar, 3 kkp. god buljong, 1 tsk. soja. Säs: 4 del. köttsky, 1 tsk. mondamjöl, 1 msk. madera, 2 msk. fint skurna, brynta champinjoner. Beredning: Tungan borstas väl sköljes, lägges i det kokande vattnet, tillsatt med saltet, och får koka, tills skinnen lätt kan dragas af. Smöret brynes i en järnkastrull, tungan lägges i och brynes vackert på alla sidor, saltas och spädes med buljongen, tillsatt med sojan. Den får saktasteka, tills den är mör eller omkr. 1 tim. och öses öfver hvar tionde min. för att ej blifva torr. Den skäres, upplägges på varmt serveringsfat och garneras med små brödkrutonger. Köttskyn afredes med mondamjöllet, utvrördt i vinet, och säsen får koka omkr. 5 min. Champinjoner lägges i och säsen afsmakas med salt och peppar. Litet af säsen slås öfver tungan och resten hålles upp i säskål. Serveras som frukosträtt med brynt potatis. Saffransbröd. 850 gr. prima hvetemjöl, 1/2 lit. oskummad mjölk, 35 gr. pressjäst, 2 gr. saffran, 1 hg. smör,

Ärade halfårs- och kvartalsprenumeranter erinras härmed om vikten af att utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare hälft, för att därigenom undvika afbrott i tidningens regelbundna expedition. Samtidigt tillåta vi oss påpeka att det är så mycket nödvändigare att prenumerationen nu verkställs, som alla våra prenumeranter gratis erhålla **Iduns julnummer 1914,** - 40 sidor stort - hvars förträffliga litterära innehåll och konstnärliga utstyrelse ensamma äro värda prenumerationspriset.

NK **Saisonens Nyheter** - i - **Hvita Tyg-Skor** Dam-knäppskor, kort elegant modell, af prima ripstyg. pr par Kr. 6.- Dito Snör-skor " " 6.50 Dito Eleganta Wiener-skor med breda sidenband. " " 8.75 Herr-Snörskor med lädersula och klack från " 6.50 Dito Extra prima kvalitet " 9.75 *Största urval af hvita och kulörta Tyg- och Moccaskinn-skor.* **A.-B. NORDISKA KOMPANIET, STUREPLAN.**

BÄST ÄR **EKSTRÖMS JÄSTMJÖL** ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK

ORIGINAL SINGER SYMASKINER **Världsberömda. SINGER & O SYMASKINS AKTIEBOLAG** Filialer på alla större platser.

A.C. SVENSSONS KNÄCKBRÖDSBAGERI GÖTEBORG **Äkta Göteborgs Knäckebröd.** Hygienkontrollant: **Dr G. Hjort af Orns.** Tel.: 11 & 928. *Establ. 1866*

D. B. C. Flytande Putskrä för metaller. Prova den och Ni använder aldrig någon annan. Fås öfverallt. **Fabrikanter: Dorch, Bäcksin & Cos A.-B. GÖTEBORG.**

Den berömda "Huanoaco" **Cacaon 2.90 kg.** är ovillkorl. största fördel att använda. **Percy F. Luck & Co H. A.-B.**

SELMA & LYDIA JANSSONS BAGERI & KONDITORI 3 min. **4 STORGATAN 4** midt för fr. Nybron. **Öst. kyrka.** Försäkl. varor! **Beställningar sändas till hemmen, ångbåtar och tåg.** Servering af kaffe, thé, chokolad m. m. **ALLM. TEL. 1376. RIKS 38 12.**

Mot Sjösjuka är Zotos ett osvikligt medel. Förse Eder snarast, då det ej kan fås efter 1:a juli.

HULTMANS RENA CACAO pr hg 45 öre **ENGELSKA MAGASINET** **OTTOMANER.** Största specialtillverkning. **Högsta kvalité! Låga, bestämda priser.** Illustrerad katalog franko. **Drottninggatan 31, Stockholm.**

"Wyandotte" **Gör allt i hemmet sanitärt rent i högsta grad.** Partilager hos **Varuhuset Nylén & Co, Sthlm 1.**

Billiga ägg året om erhålles med Garantol, nytt epokgörande äggkonserv-medel. Äggen efter ett år ej att skilja från färska. Högsta utmärkelser, tusentals intyg. Enkel, renligt och billigt. Paket för 15 tjug kr. 1:-, 30 tj. 1:50, 60 tj. 2:25, 100 tj. 3:-, 200 tj. 4:-, 300 tj. 5:-, 400 tj. 6:- fraktfritt. Aterförsäljare sökas och erhålla rabatt. Ensamförs.: Iwar H. Pehrsson, Kaptensg. 11, Malmö. **SKÅMD SYLT,** saft, gurkor m. m. existerar ej om ni använder Konserversveringspulvret **"Tigern"** à 25 öre paket. Fritt från salicyl. Aterförsäljare antages. Partilager för Sverige **MALMÖ VIN-AKTIEBOLAG.**

KOCKUMS **Grytor** *My modern modell* **Utan ring** passande till hvarje ringsats och utan ring, låta att hålla rena. Blå emaljerade, svarta och hvita. Slipade och oslipade. Säljas hos järn- och Bosättningsaffärer. I parti hos **Kockums Jernverks A.-B. Försäljningskontor och KOCKUMS JERNVERK, Kallinge**

Vantar & Strumpor
 MED **Lejon** MÄRKET!
 FÖRSÄLJAS
 I ALLA VÄLSORTERADE
 SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-
 & KORTVARUAFFÄRER

grönsalad eller persilja samt serveras med rödt vinbärsgeleé och syltgurka. Såsen serveras afredd, tillsatt med litet soja.

Stekt rödspotta (f. 6 pers.). 1½ kg. rödspotta, 1 msk. salt. Till panering: 3 del. mjölk, 4 msk. mjöl (40 gr.), 2 ägg, 2 tsk. matolja, salt, hvitpeppar, 1½ kkp. stötta skorpor.

Beredning: Rödspottorna rensas på vanligt sätt, men huvudet skäres bort och det mörka skinnnet flås af, på så sätt, att stjärtfenorna skrapas med en spetsig knif uppåt, tills så mycket skinn lossnar, att man kan linda ett hvarv kring knifbladet, kniven rullas därefter mot huvudet och skinnnet lindas däromkring. Fisken inngides med saltet, får ligga en tim. och paneras. Den stekes därefter, lägges upp på varmt fat med tärtpapper, garneras med citronklyftor och serveras med brynt smör samt pressad potatis. Fisken stekes i smör eller flottyr.

SVAR

(Forts.)

Nr 134. Billigt och snyggt, på samma gång centralt — ej långt från Rådhusplatsen — kan ni bo hos fru Knudsen, Istedsgade 6. Ni får där rum för 1 à 1:50 pr dygn, kaffe med smör och bröd på morgonen. Billigt åter man på Kvindernes Kjökken samt på automater. Det ny Missionshotel är äfven bra, i närheten af Rådhusstorget, men där är mycket upptaget, så att rum få beställas i god tid. Liva.

Vikingaregler.

Såsom vattnets silver i månens sken må alltid glansen av dina skodon vara.

Därföre skall du alltid feja dem med den makalösa skokräm Viking, med tillhörande snabbputtande glansborste Viking; vid inköp noga tillseende att du den äkta, läderbevarande Vikingkrämen erhåller, helst av högsta kvaliteten, Vikings Premiärkräm i fyrkantiga glasburkar à 50 öre.

DJURSHOLM
 Sveriges äldsta och bäst ordnade villasamhälle.
 Samskola med dimmissionsrätt. Kommunalskatt ca hälften mot i Stockholm.
 DJURSHOLMS AKTIEBOLAG, DJURSHOLM.

»Klen reskassa» bör göra som jag i Köpenhamn. Vid ankomsten dit köper ni »Politiken» och studerar »Varelser til Leje». Köp er så en karta öfver staden och när ni studerat den, går ni och hyr ett möbleradt rum. Ni kan få ett utmärkt dyl. till 20 kr. pr mån. Äta utmärkt godt och billigt på »Kvindelig Læseforening». Gammel Mørt 1, samt på »Kvindernes Kjøkken», Vimmelskaflet 38. Té om morgnarne lagar naturligtvis hvarje förständig kvinna själf på sitt eget lilla spritkök. Skaffa er en vanlig hvit spånkorg med lock, 25—20—20 cm. längd, höjd och bredd. För 10 öre valnötsfernissa får ni den riktigt fin. Ett billigt hängslås och »stékorgen» är färdig. Packa knif, sked, gaffel, tékopp, téburk, en liten burk med socker och en liten spritflaska och tändsticksask i den och ni är oberoende af resp. värdinnors mycker och sparas många 50-örens. Korgen sätter ni sedan i er koffert och hvarje morgon vid tédrickningen känner ni er som hemma. Vill ni under resan koka te är det lämpligast att ha »stékorgen» inbegripet i handbagaget. Detta om »stékorgen» till alla resande svenskor med »klen kassa». Res aldrig utan en dylik, man sparar så mycket genom att medföra den. Bröd kan man ju köpa nästan öfverallt. Jag hoppas att detta lilla inlägg och afbrött från ämnet må komma många klena reskassar att bli litet drygare och återvända till Köpenhamn. På Kvindelig Læseforenings hotell kan ni bo för 2 kr. pr dygn, om ni föredrager hotell framför privat rum. Där kan ni också erhålla alla upplysningar om sevärheter, besöksstider etc. i »Byen». Ni kan ställa edra bref dit och ni kommer att bli bemött på det mest artiga sätt. Inga drickspengar.

Sissie Maxwell.
 Nr 135. Sök eder till Kronprinsessan Margarethas vårdanstalt för tuberkulösa barn, Kullsveden. Där finnas för närvarande 2 elevplatser lediga. Ansökningar sändas till dir. C. Virgin, Stockholm. — Vill ni söka er till Röda korsets sjuksköterskehem å fordringarna följande: ålder 21—30, evangelisk trosbekännelse, god hälsa, skolunderbyggnad motsvarande 5 eller 6 klassen af elementarläroverk. Ansökan ställd till styrelsen för hemmet åtföljes af präst-, läkare- och skolbetyg, adr. på 2 ojämfviga personer hvilka om sökanden kunna lämna tillförlitliga upplysningar, uppgift om föregående lefnadsförhållanden, sökandens fotografi. Kurs börjar 1 maj och 1 nov. Ansökan skall vara lämnad före 1 febr. och före 1 aug. Afgift: Inträdesafgift 300 kr. af hvilka 250 återbetalas i det fall att elev under profmånaden afgår. Elevkurs 12 månader, däraf 1 profmånad. Efter slutad elevkurs 6 mån. tjänstgöring som profsköterska. Såsom elev och profsköterska erhålles bostad och kost. Vunnen anställning som sjuksköterska förpliktar till 2 års tjänst, men berättigar till lön. I händelse af krig skall sköterska tjänstgöra på den ort, som föreningen bestämmer.

Nanny Fredrika.
 Nr 136. Nog bör 300 kr. räcka till kläder, men ni får kanske moderera edra anspråk. En vinterkappa eller dräkt bör kunna begagnas 3 år, en vådräkt likaså, äfven om någon liten ändring behöfver göras. Äro de väl åtgångna kunna de sedan säljas. Det blir alltid några kronor till hjälp. En snygg klädning, till större bjudningar, kan ni begagna ett par år, sedan ändra den. Bra att till teaterbesök ha en snygg svart kjol och ett par ljusa, lätta blusar, hvilket ju går an på landsortens teatrar. Till hvardags hjälper man sig alltid. Linne och strumpor få anskaffas af det förra hvarjt fjärde år 1½ dussin af någotdera slaget, af det senare några par hvarje år för både vinter och sommar. Handskar få tvättas så länge det går. Hattar moderniserar. Skodon är dyra.

Liva.
 Nr 137. Då ynglingen i fråga ej äger någon förberedande utbildning kan det ej bli tal om att genast komma in vid Musikonservatoriet i Stockholm. Finns ej i eder hemort någon, som kunde intresseras för hans utbildning och bekosta undervisning. Möjligen kunde ni för hans räkning vända eder till direktör Cedergrens

GAS-SPIS

I HVARJE KÖK

fond för erhållande af understöd. Skrif till dess sekr., läroverksadj. d.r Eliason, Floragat. 21, Stockholm. Om ynglingen är särskildt musikaliskt begåfvad kan han möjligen ett annat år, efter någon undervisning söka in vid konservatoriet, blott han kan få medel till sitt uppehälle. Sedermera finnas rätt höga stipendier att söka. Liva.

Nr 138. Jag är hvarken »berest eller beläst» men då vår herre gaf mig fem sinnen gaf han mig på samma gång förmåga att bruka dem. Angående »Jersey» och »Guernsey» råder jag er att resa öfver Göteborg till Cherbourg med båt, därifrån reser ni med tåg till den lilla bedärande staden Grasville, där ni får båtåfgräns till London och därifrån till Weymouth som har direkt båtåfgräns till öarne. — Skrif till Resebureau, Operahuset, Stockholm, och begär deras kostnadsförslag för en dylik resa. Köp äfven därifrån Cooks »Handbook for Normandy and Brittany», pris 3 shilling och studera den.

Sissie Maxwell.
 Nr 139. Skrif till Nauheim och begär prospekt och upplysningar, resan kommer ju alltid till, eljes behöfver det ej bli mycket dyrare vid en utländsk badort. Vid Saltsjöbadens behandlas eljes utmärkt de af eder nämnda åkommorna. Borgholm äfven bra. Angående lämplig badform är endast läkare kompetent att yttra sig.

Liva.
 — Rheinfeldens solbad 15 km. från Basel är utmärkt. God pension å Bellevue 6 mk. pr dag. Prospekt gratis. Adr. Bürgermeisteramt Badisch-Rheinfeld. Freudenstadt är utmärkt för hjärtlidanden. Å Dreikönig kan ni få helppension för 4—5 mk. pr dag. Prospekt genom Stadtschultheissenamt adr. Freudenstadt. I Herrenalb är äfven utmärkt för er åkomma. Pris å pension Falkenstein 6,50 mk. pr dag. Prospekt genom Kurverier Hornberg likaså. Wildbad i Würtembergiska Schwarzwald är ju litet dyrt men där är härlig luft just för er och ni kan bo på Concordia för 7 à 9 mk pr dag. Prospekt genom Badeverwaltung. De tyska och svenska badorterna äro lika bra ur hälsosynpunkt men det kan ju vara intressant att besöka en tysk badort någon gång.

Sissie Maxwell.
 — Nog blir det bra mycket billigare för er att vistas vid svensk badort än i Tyskland. Först resan redan. I Nauheim brukar hjärtfellsjuka vistas, men där är mycket dyrt, vanligen äro de sjuka där från slutet af april till början af juni. I Sverige finnas så många billiga och bra kurorter. Res t. ex. till Osthammars häfbadanstalt, behandling både för reumatism och hjärtfel. Där är ganska billigt. Säsom 15 juni—1 sept. Pris för rum c:a 5 kr. pr vecka, längre tid billigare; mat 1:75—2:25 pr dag; å Societetshuset 2:— till 2:25 pr dag. Medicinska förfrågningar om badjour besvaras kostnadsfritt af med. fil. d.r Henrik Berg, Drottninggat. 85, Stockholm. Rikst. Förfrågningar om rum m. m. besvaras af badkontoret Osthammar, rikstel. 9. Nanny Erika.

Nr 140. Ni bör vända eder till Fredrika Bremerförbundets byrå för att få upplysningar om de stipendier och fonder hvilka där finnas.

Liva.
 Nr 141. Jag föreslår er att bese det härliga Schwarzwald. Res direkt till Freiburg im Breisgau. 3 kl. från Köpenhamn 35 kr. Där tar ni in på pensionat Minerva, 5,50 mk pr dag och beser den af 76,000 invånare bestående staden som kallas för Breisgau pära. Naturligtvis medför ni cykel och en vacker morgon cyklar ni till Todtwall och därifrån gör ni utflykter till Todtmoos, Titisee, St. Blasien, Albruck, Waldshut, Todtnauberg, Kirch Zalten, Halde m. fl. härliga platser, alla med hotell. — När ni så blir nöjd där fortsätter ni till Donaueschingen, en paradisk liten plats, och därifrån till Dürrenheim och Villingen, Triberg med dess vattenfall och där stannar ni ett par dagar på Pension Engel, pris 5 mk pr dag, och cyklar rundt omkring och beundrar den härliga utsikten, de romantiska skogsvägarna och Tysklands största vattenfall. Därefter ställer ni kosan till Homberg, pension zum Mohren, 4 mk pr dag, och ägnar en dag till att bese dess omgifningar. Sedan kommer Haubach, Nordrach-Offenburg, Oppenvein och Baden-Baden där ni gör halt och bor godt och billigt några dagar på Hôtel Löwen-Friedrichsbad, 5,50 mk pr dag. Utflykter till Lichtenthal, Herrenalb, Gernsbach, Altensteig, och genom de härliga skogarna cyklar ni till Tübingen där ni bor å hotell Schuler för 5 mk pr dag. Därifrån gör ni små turer till Schönbuch, Bebenhausen, Hohenzollern och Lichtenstein. Sedan styr ni kosan till Stuttgart och där lämnar jag er åt ert öde. Ni skall pr omgående skriva till L. Schönenberger, Buchdruckerei, Triberg, och begära att få »Der Schwarzwald» mit Orientierungskarte, den får ni gratis och studera den riktigt och res sedan med alla sinnen vidöppna och er fritt blir ett minne för lifvet. Sissie Maxwell.

Nr 142. Körskola finns vid Strömsholm, vid Tjolöholms stuteri och i Malmö. Vid Strömsholm äro lärlingarne stadda och göra tjänst som drängar, medan de erhålla undervisning i ridning, körning m. m. dithörande. Minst 2 års tjänstgöring för erhållande af afgångsbetyg. Ingen afgift. Vid körskolan i Malmö varar kursen endast

Broderier Lucerna
 direkt från Schweiz, porte- och tullfritt till bostaden.
Klädnningar från Kr. 8.65
Blusar från Kr. 2.95
Barnklädningar från Kr. 4.35
 Bästa Schweizer-Broderier på Batlet, Veol, Crépon, Linne och de modernaste sidentyger. Begär vår nya katalog 10 med broderade prover. Våra broderiartiklar äro endast afpassade, man leverera vi tillskrifningsmönster i alla storlekar efter beställning.
Schweizer & Co. Luzern, Schweiz

3 à 4 månader. Kursafgift 50 kr. och bekostar elev själf vivre. Liva.
 Nr 143. I Weldons modejournal.
 Nr 144. Skrif efter prover från Schweizer & Co, Luzern, Schweiz; de sända så vackra prover. Nanny Fredrika.
 Nr 145. Skrif till någon bokhandel i större stad, Fritzes, Fredsgatan 18—20, Stockholm.
 Nr 146. Afgångsbetyg från högre flickskola, fullgodt kompetensbetyg. Som konkurrens är skarp, är noggenaste vägen goda rekommendationer af någon känd person. Liva.
 Nr 147. Den, som vill antaga nytt tillnamn, skall till Konungens Befallningshafvande ingifva ansökan om namnets godkännande. Ansökan egenhändigt underskrifven af sök. och med 2 vittnen å underskriften, samt åtföljd af 4 kronor, äfven prästbevis. Är sökanden gift, underskrifves ansökn. äfven af hustrun. För omyndig

söker målsman. Ansökningen kungöres i tidningarna. Liva.
 Nr 148. Försök Inoxpuder mot armsvett. Mot handsvett ingnid 3 gånger dagligen efter tvättning följande: 15 gr. borax, 15 gr. salicylsyra, 5 gr. borsyra, 60 gr. sprit, 60 gr. glycerin. Mot fotsvett hjälper yttersta renlighet; hvarje afton tvättning med ljumt vatten, ombyte af strumpor så ofta som möjligt. I skodonen kan strös litet garfsyra. Liva.
 Nr 149. Malmö husmodersskola, St. Nygat. 25, Gunny Nelsson o. Ruth Brandt; Kristinehamns praktiska skola; Göteborgs Nya Husmodersskola, S. Allégat. 2a, Elvira Friberg o. Hildeg. Friberg. Liva.
 Nr 150. Skaffa eder »Kvinnl. Yrkesregister 1914» från expeditionen Regeringsgat. 65, Sthlm. Där kan ni måhända finna uppslag till någon passande sysselsättning. Boken kostar 1,25. Liva.

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget,
 Drottninggat. 4, Stockholm,
 Afdelningskontor: Götgatan 31,
 Depositionsräkning 4 %.
 Kapitalräkning 4 %.
 Sparkasseräkning 4 %.

Florodol-Tvälen
 är damernas favorit-tvål och en idealisk barnivål.
 Säljes öfverallt å 60 öre
 Parfumeri FLORA GEFLE

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

LÄRARINNA för kommande läsår att undervisa en 9-årig och en 11-årig flicka i vanliga skolämnen sökes till disponentfamilj på bruk i Norrland. Svar med betyg och ref. emottas märkta »O. F.», Iduns exp. f. v. b.

SJUKSKÖTERSKE TJÄNSTEN i Hyltinge kungöres härmed ledig till den 1 instundande aug. Ansökan jämte betyg från förut innehafv plats jämte lönepret. torde före d. 15 juli insändas till kommunalnämndens ordf., adress Sparreholms gård pr Sparreholm.

LÄRARINNA sökes till 1 sept. för 2 barn i 3-dje förberedande och första klass flickskola. Sökande bör utom 8-klassigt läroverk helst ha genomgått folkskolelärareseminariet. Fru Lisa Bosæus, Lessebo.

BARNFÖROKEN. I prästfamilj i Uppsala, under sommaren boende i Leksand, önskas den 15 juli en barnkär, frisk, pålitlig flicka att ha vård om 4 barn i ålder 2-9 år. Svar med uppgift på lönepret. snarast möjligt till Fru K. Centerwall, Heden, Leksand.

I VILLASTAD invid Göteborg kan bättre flicka erhålla god plats i liten familj för att sköta hushållsgöromålen med undantag af gröfre sysslor. Eget rum; betraktas som familjemedlem. Kunnighet i matlagning erforderlig, gärna även i sömnad. Enkelt, välvilligt väsen. Ansökningar jämte ref. och helst foto, hvilka återsändas, till »Tre personers hushåll», Iduns exp.

ENKEL, ordentlig flicka, ej för ung, som är kunnig i matlagning och för öfrigt i inomhus förfallande göromål, önskas att förestå sjuksköterskas hem vid större bruk i Västergötland. Den som har lust och fallenhet för sjukvård har företrede. Svar med foto och lönepret. till »Syster», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD FLICKA erhåller plats i liten familj den 1:sta sept. som sällskap åt en 14-årig flicka samt hjälpa till med förekommade göromål inom hemmet. Kunnig i sömnad och finare handarbeten. Svar med ref. och foto till »Erna», Helsingborg p. r.

PLATS 1 juli i prästgård, Dalsland, för 2:ne flickor, gärna systrar (eller kamrater); den ena duglig i matlagning och bakning m. m., den andra i öfriga sysslor i hemmet. Lön pr månad 18 och 12 kr. Svar med betyg till »Prästgård», Ämneskög.

A HERRESÄTE, närheten af Stockholm, får undervisningsvan, musikalisk lärarinna plats för läsåret. Tvenne mindre elever. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

A EGENDOM, närheten af Linköping, i godt hem med tjänare, får som hushållsfröken bättre, hushållsven flicka plats. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Stockholm.

FÖR VERKLIGT ANSPRÄKSLÖS snäll, barnkär, duglig bättre flicka, som vill åtaga sig en ensamjungfrus sysslor, finnes plats ledig i augusti hos svensk ing-fam. i Tyskland. 2 pers. och 1 års barn. Fri resa. Muntliga rek. fordras. Svar till »Nyta och nöje», Iduns exp.

EN ALLVÄRLIG, villig, frisk, barnkär flicka, kunnig i sömnad, önskas i läkarefamilj till barnjungfru åt tre små flickor till den 15 sept. Ansökning åtföljd af betyg o. ref., löneanspråk samt foto (som återsändes) torde sändas till »Duglig», Helsingborg p. r.

Skolhushåll.

Ordentlig, sparsam och barnkär medelålders dam, villig att på egen hand förestå ett skolhushåll för fyra barn i ålder 10-14 år i stad i mellersta Sverige. erhåller flerårig plats Den som även är villig och kompetent att öfvervaka barnens läxläsning har företrede. Ansökan med uppgift om ålder, förutvarande sysselsättning och ref. samt med bifogade betygsafskrifter o. foto sändes märkt »J. O. G. B 51» under adress S Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Småskolelärarinna,

musikalisk och med elementarbildning får den 1 sept. plats som barnfröken och biträde lärarinna vid Krokens Konvalescenthem för barn. Betygsafskrifter, foto och lönepret. pr mån. torde insändas till »Småskolelärarinna», Frösvi.

En enkel och ordentlig flicka

kunnig i matlagning och ett hems skötande erhåller nu genast plats invid station i Närke. Får anses som familjemedlem. Svar med rek. och villkor till »Närke», under adr. S. Gumaelii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

God förtjänst.

Dugliga, redbara platsagenter å hvarje plats i riket sökes. Antingen såsom bisyssla eller upptagande hela Eder tid. Erfarenhet uti försäljningsbranschen önskvärd men ej nödvändig. Svar med 3 porton till »Ex-import», Iduns exp., Stockholm.

Bostadsinspektrisbefattning

sökes före den 1 juli hos Hälsovårdsnämnden, Göteborg. Lön 1,200 kr. + 4 ålderstillägg å 150 kr. Prästbetyg, betygsafskrifter, ref. etc. bifogas.

Bättre flicka,

van vid barn och kunnig i sömnad samt villig hjälpa till med förefallande göromål önskas till 1 sept. af tjänstemannafamilj i Malmö. Svar till »Tre barn», Gumaelii Annonsb., Malmö.

Köksförestånderskeplatsen

vid Örebro stads sjukhem (sanatorium) Adolfsberg, fem min. järnväg från Örebro, är till ansökan ledig. Patientantal 40. Lön 500 kr. om året, fritt vivre, en månads semester årligen Betygsafskr. och rekomm. insändas till Sjukhemmet, adr. Örebro.

Husmodersbefattningen

vid Länslasarettet i Alingsås kungöres härmed till ansökan ledig. Löneförmaner: 500 kr. pr år samt bostad, kost och tvätt. Till Lasarettsdirektionen ställas ansökningar jämte betyg, som styrka sökandes kompetens, insändas till Sysslomannens exp. senast den 8 juli 1914. Befattningen tillträdes 1 inst. oktober eller dess förtinnan, om sökande det kan. Alingsås den 12 juni 1914.

Lasarettsdirektionen.

Intelligent, kvinnligt affärsbiträde,

som är fullt hemma i fotografibranschen får genast eller senast den 1 aug. stadigvarande plats i större förstklassig affär. Sökande bör äga god säljareförmåga samt ett godt och försynt sätt mot kunder. Plikttrohet, ordningssinne och intresse för arbete äro dessutom nödvändiga betingelser. Den som icke äger dessa förutsättningar torde icke göra sig besvär. Kunskap i idrottsbranschen önskvärd, men ej nödvändig. Den som äger kunskap i tyska och engelska önskar företrede. Egenhändigt skrifna ansökningar jämte betyg och ref. samt foto, som återsändes, uppgift om ålder och lönepret. torde sändas till »Godt arbete — god betalning», Uppsala p. r.

En föreståndarinna och en lärarinna

erhålla platser nästa 1 nov. vid Landt-hushållsskolan i Tollarp, Skåne. Fordringar äro: full komp. att ordna och sköta praktisk och teoretisk undervisning i, för ena platsens skolans slöjds- och trädgårdsafdelning och för andra i hushållsafdelningen enligt Kungl. Landtbruksstyrelsens föreskrifter. Arslön at hvardera för cirka 9 mån. undervisning 1,000 kr. jämte fri bostad utan möbler men med eldbrand och lyse. Uppsägningstid 3 mån. Till ena platsen lägges befattning som skolans föreståndarinna, med lön af 200 kr. för år. Ansökan med betyg etc. insändes inom 10 juli till Skolstyrelsen, adr. köpman Sven Fegler, Tollarp.

Bildad flicka,

ej under 20 år, fullt frisk och med jämnt lynne samt villig och tjänstaktig, erhåller plats i villa vid Malmö i slutet af augusti, såsom hjälp åt klen husmor. Hon får deltaga i allehanda i ett hem förekommade sysslor (dock ej gröfre); 2 jungfrur finnas) och hafva tillsyn med en pojke i skolåldern. Bör kunna på egen hand förestå hemmet om så skulle behövas, vara kunnig i handarbete och enklare sömnad. Svar med foto och rek. samt löneanspråk till »Varaktig plats», Malmö p. r.

PLATSSÖKANDE

GUVERNANTSPLATS sökes för kommande läsår af flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk med normalskolekompetens. Något undervisningsvan. Svar till »K. D.», Växjö p. r.

EN frisk, stark, gladlynt 17-årig flicka, som med goda betyg i år utgått från 8-klassigt läroverk, söker lämplig anställning i en god familj såsom hjälp eller att undervisa barn. Löneanspråk små. Ansedd såsom familjemedlem. Svar emottas märkt »L. C. 1914», Iduns exp.

UNG bildad dam, språkkunnig, önskar medfölja som hjälp och resällskap till södern i höst. Ref. kunna erhållas. Svar till »Fritt vivre W. K.», Iduns exp.

UNG, bildad, 21-årig flicka, önskar till 1 juli mot fritt vivre plats i god och treflig familj uppåt landet, (helst i Jämtland i större samhälle) för att som husmoders hjälp och sällskap få lära allt som hör till ett hems skötande. Något musikalisk samt kunnig i handarbeten. Svar till »Box 45», Sölvesborg.

EN bildad, glad 20 års flicka önskar under sommarmånaderna plats såsom sällskap och hjälp i ett godt fint hem på landet. På lön fastes intet afseende. Svar till »C. C. 123», Iduns exp., Sthlm.

UNG FLICKA af god familj van vid landt-hushåll önskar plats som husmoders hjälp eller hjälp med barnen. Önskar anses som familjemedlem. Svar till »18 år», Svenska Dagbladets kontor, Sthlm.

LÄRARINNA, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, söker plats för kommande läsår. Goda betyg. Svar »Arbetsglädje—Tålamod», Sv. Telegrambyrån, Stockholm.

UNG TYSKA (sånglärarinna) önskar för sommaren anställning i familj. Undervisar i sång, piano, tyska, något engelska och franska. Vidare meddelar K. G. Backlund, Göteborg.

PRÄSTDOTTER, med mångårig erfarenhet af hems skötande, önskar till hösten plats att förestå skolhushåll eller som värdinna i aktingsvärdt hem. Sv. t. »A. B. C.», Mariestad p. r.

LÄRARINNA önskar under ferierna plats i familj som hjälp och sällskap; helst vid badort. Intresserad af hushålls sysslor. Engelsk- och tysktalande. Tacksam för svar fortast möjligt till »27 år», Osbyholm, Skåne.

SLÖJDLÄRARINNA med goda betyg önskar plats i skola, barnhem, hemslöjds- eller broderiaffär, eller annan lämplig anställning. Svar till »Slöjdlärarinna», Iduns exp., Sthlm. f. v. b.

PLATS som massös önskas till hösten af exam. kvinnlig sjukgymnast. Goda ref. finnas och fordras. Svar till »Hälst Stockholm», Sthlm Va p. r.

UNG, UNDERVISNINGSVAN lärarinna önskar till hösten plats. Goda betyg och rekommendationer. Svar till »Energisk», Iduns exp.

JEUNE FRANÇAISE désire place au pair dans famille à la campagne pendant juillet et août. Réponse J. F., Iduns exp.

UNG, BÄTTRE, anspråklös flicka önskar plats som hjälp o. sällskap. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp.

STUDENTSKA och lärarinna med »högre kompetens» önskar kondition för sommaren — samt nästa läsår. Referenser finnas. Svar i bref märkt »V. P.» under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

MEDELÅLD, bildad änka önsks. som sällsk. medf. äldre herre eller dam på sommarresa t. utlandet. Svar till S. E. 630, Allm. Tidn.-kont., Stockholm.

I PARIS sedan 25 år bosatt svenska (skriftställerinna på franska språket), i hög grad bildad, af aristokratisk familj, önskar i utbyte mot fritt vivre samt hälften af resekostnaderna i 2:dra klass från Paris till destinationsorten, helst landegendom eller badort, under sommarmånaderna gifva franska och engelska lektioner äfven något musik, om så önskas. Den sökande är, oakadt första ungdomen är passerad, glad, angenäm och sympatisk. Svar till Madame Pearson, 16 Rue Baudin, Paris.

Plats under kommande läsår

i hem eller skola önskas af kindergartenslärarinna, äfven kompetent att undervisa minderåriga barn i vanliga skolämnen. Genomgått kurs i spädbarnsvård. Svar till »Arbetslust», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERINGAR

INACKORDERING på landet i naturskön skogstrakt önskas under ca 6 veckor af svenskamerikansk familj, mor och två söner om 6 och 3 år. Svar med fullständiga upplysningar, pris etc., torde sändas under adress »Mrs S.», Iduns exp., Stockholm.

WERNERS sjuk- och hvilohem, Stockholm. Regeringsgatan 52. Rik. 15 260. Godt hem också för äldre personer.

Å den natursköna egendomen Övill,

bel. på småländska höglandet erhålles inackordering från den 20 juni. Vacker sjö och skog. Jakt och fiske. Segelbåt. Tillfälle till utflykter. Bekväma åkdon. Stor park och trädgård. Varma bad. Hemtrefliga rum och godt bord. Elektriskt ljus. Rikstel. Lungsjuka eller tuberkulösa pers. mottagas icke. Närmare meddelar Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd

Östermalms Förlösningshem,

12 Floragatan 12, 4 tr., hiss, Stockholm. Rikstel. 97 56. Allm. Tel. 97 56. Fritt val af läkare och akuschöriska Referenser till följande herrar läkare: Erik Ahlström, Adv. Alin, Emil Bovin, Hj Forsner. Prospekt sändes på begäran. HILMA FREDLUND, Föreståndarinna Rikstel. 90 12. Allm. Tel. 12 50

VINOLIA

Twålar, Parfymer och Toalett-Artiklar.

Vid ett enda försök med **Vinolia Crème** visar sig genast dess läkande och svalkande egenskaper.

Vinolia Generalagentur: Skepparegatan 6, STOCKHOLM O. O.

Turkiska badet,

i Malmorgsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medal för bibehållande af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flere i sällskap. Pris kr. 1:50.

Hvita Korset

Rikstel. 17. Örebro. Rikstel. 250.

emottager den 1 juli ett begränsadt antal elever, som önska utbildas sig till goda yrkesbarnsköterskor eller husmodrar. Prospekt sändes mot porto.

Syster Elsas

Förlösnings- och Hvilohem erbjuder vänlig, omsorgsfull omvårdnad samt största trygghet och diskretion för de blifvande mödrar, som af situationen anse sig tvingade söka s. k. »obemärkt» vistelse och nedkomst. Förlösningsarna utföras af särdeles erfaren barmorska med om så erfordras assistens af skicklig läkare (specialist). Ytterst humana inackorderingspris och arvoden tillämpas.

Syster Elsas Hvilohem

erbjuda särdeles vackert och ogenerade lägen på landet i sund skogstrakt med bekväma kommunikationer. Stor vacker trädgård med park.

Syster Elsas Barnkrubbor

emottager späda och klena barn för rationell omvårdnad under dess späda och ömtåligaste lefnadsskede. Förfrågningar och anmälningar behandlas under säker sekretess och adresseras till Syster Elsas Hem, Örebro.

Annonsera i

Idun!

“Eureka“
(Jag har funnit det)
Archimedes.

Ahlgrens
Skinn- och Läderbalsam

Robless

Doktor J. Arvedsons kurs Sjukgymnastik, Massage o. Pedagogisk Gymnastik, medför enl. kongl. maj:ts medgifvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet. Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. Dr J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet. Ny kurs börjar 14 sept. Prospekt zen. kapten J. Thulin, LUND.

Göteborgs Gymnastiska Institut, längsta o. fullständigaste specialkurs i **Sjukgymnastik o. Massage,** börjar nästa läsår den 15 sept. Elever beredas tillfälle att dessutom afgiftsfritt deltaga i den extrakurs i maskinell gymnastik (Zander-Herz), hydro- o. elektroterapi m. m. samt språk som under somrarna pågår vid **Medico-Mekaniska Gymnastik-Institutet i Bad Reichenhall** (Bayerska Högalperna) Mellan Europas största och modernaste luftkurort. **Begär utförligt prospekt!**

Kurs i Massage o. Sjukgymnastik, meddelas under sommaren. **Dr Köhlberg o. Dir. Segerdahl,** Tegnérgatan 23, Stockholm. **Begär prospekt.** Ettårig kurs börjar d. 5 okt.

Vid Professor Unmans Institut börjar d. 1 okt. ny (ett-årig) kurs i massage och sjukgymnastik. **Begär prospekt.** Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

Ny kurs i massage och sjukgymnastik, ljus- och vattenbehandling m. m. börjar 1 juli. **Fysikaliska Kuranstalten, Ammon Lindedal,** Göteborg, Vasag. 7. Tel. 5659.

Rysk Fräkenpomada, fullt oskadligt, storartad effekt, kr. 4,50 + porto (diskret försändning) endast i **Franska Parfymmagasinet, Hoflev.** 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

Inga gråa hår erhåller den, som använder den sedan öfver 30 år öfver hela världen välkända **Royal Windsor** (giftfri) Intet färgämne. Försändes diskret, kr. 5 + porto. **Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör.** 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

Crème D'Orient. Efter Fanny Gelins affärsnedläggelse finnes ofvannämnda utmärkta hudcrème samt badvatten och tillbehör endast i **Anna Carlssons Parfymmagasin, Hamngatan 12,** midt för Kungsträdgården.

Mot armsvett är Inox-puder handels bästa och mest ofarliga medel. Borttager fullständigt alla med armsvett förenade obehag. Fås på apotek, kemikalie- och parfymaffärer. Till landsorten mot postföskott. **Inoxfabriken, Brännkyrka, 38, Sthlm.** Pris 1 kr. pr ask.

Ferrin Fås på apoteken. **Bästa järnmedel** utmärkt styrkande. **Apoteket Lejonet, Malmö.**

Annonsera i Idun!

EAU DE QUININE KRONAN AF ALLA HÄRVATTEN **ED. PINAUD** 18, PLACE VENDÔME PARIS Bevarar o. stärker härvaxten. **FÅS ÖFVERALLT ED. PINAUD**

CHESEBROUGH'S Vaseline Inregistr. Varumärke.

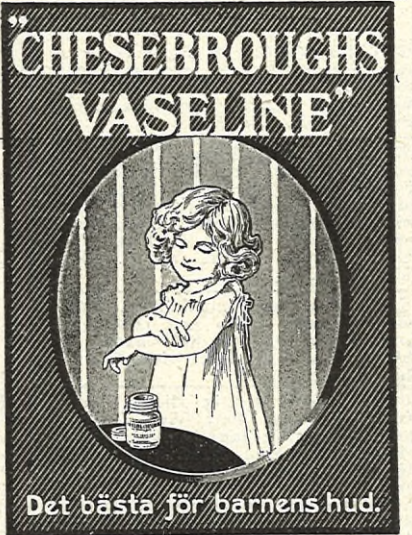
"Den bästa vän, du någonsin kan få."

Med detta underbara preparat kan du lindra och bota många krämpor. En liten burk **Chesebroughs Vaseline** kostar endast 25 öre och befriar dig från skroflig hud, smärre sår och brännskador, och, om du låter en liten smula smälta i munnen, lindrar det hosta, heshet och inflammation i halsen.

Det är fullkomligt utan smak.

Hvarje apotekare såväl som större kemikalie- och parfymaffärer hafva det till salu, men se noga efter, att fabrikanternas namn **Chesebrough Mfg. Co. New York, U. S. A.** återfinnes på hvarje förpackning.

Filial i London, 42 Holborn Viaduct. **Vår försiktig med efterfrågningar. De skada i stället för att hjälpa dig.**

Det bästa för barnens hud.

Edla Carlssons Privathotell rekommenderas. Elektr. belysning och Rikst. i alla rum. Rum fr. 2 kr. **Frukostar o. Super serveras. Birgerjarlg. 8, Stockholm.** (Röd, grön o. gul spårsvagn stannar vid porten). Rikst. 44 01, 72 59. Allm. 125 33, 195 19.

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium. Samskola med förb. klasser, sexklassig realskola och 3-årigt gymnasium med dimissionsrätt till realskol- och studentexamen samt för flickor, som ej vilja avlägga examen, klass 7 o. 8 med normalskolekompetens; dessutom en seminarieklass med uppgift att utbilda unga kvinnor för hem och familj och särskilt att göra dem skickliga att sköta, handla och undervisa mindre barn i hem, Kindergarten och småskola. I gymnasiets 1:sta ring vinnes inträde utan tentamen av dem, som tagit realskolexamen med godkända betyg och - utom i matematik - av flickor, som genomgått 8:de klass; flickor från kl. 7 kunna erhålla befrielse från prövning i vissa ämnen efter överenskommelse. Redogörelse och förteckning på inackorderingsställen erhållas genom skolans vakmästare. Rektor o. föreståndarinnan under sommaren bresta, men postadr. Uppsala. **Josef Liljeblad. Carola Eneroth.**

Husmoderskolan i Karlstad. Den 17 augusti börjar konserveringskursen och pågår 1 vecka, omf. inläggning af bär, frukt och grönsaker. Den 24 augusti taga öfriga kurser sin början. **Årskursen omf. matlagning, bakning, garnering och uppläggning, konservering, linne- och klädsömnad, trädgårdsskötsel, (barnavård, teoretisk och praktisk) samt födoämnes-, hälso- och sjukvårdslära m. m.** **Halfårskursen omf. matlagning, bakning, linne- och klädsömnad, födoämnes- och hälsolära m. m.** **Sexveckorskursen omf. matlagning och bakning.** Heltäckning erbjudes inom skolan. Vacker trädgård. Tidsenliga lokaler med värmeledning, elektriskt ljus, badrum. Prospekt på begäran. Rikstel. 812. **Nancy Enwall.**

Nobynäs Hushållsskola. Hösttermin 1 sept.-15 dec. Bildade flickor mottagas i **Nobynäs Herrgård,** bel. i vacker trakt å småländska högländet, 7 min. från **Sjärneborgs** anhaltstation, linjen Stockholm-Malmö. **Grundlig undervisning i hushåll och slöjd meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon 5.**

Helsingborgs Husmoderskola, Drottninggatan 13. Rikstel. 1956 börjar ny kurs den 15 sept. Teoretisk och praktisk undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering och alla inom ett hem förekommande göromål samt handarbete och linaömnad. Konserveringskursen börjar den 24 aug. Skolan har tillerkänts 1:sta pris för inläggning av konserver. Prospekt och upplysningar på begäran.

Utbildning i fattigvård och barnavård. Svenska Fattigvårdsförbundets 7:de utbildningskurs för föreståndarinnor för fattigvårds- och barnavårdsanstalter äger rum den 15 januari-15 juli 1915. Ansökan till kursen insändes före den 1 oktober. Fattigvårdslever erhålla fri utbildning å hospital 1 oktober-1 januari. Ansökan härtill före 1 augusti. Kursafgift 20 kronor. Program och upplysningar meddelas genom Svenska Fattigvårdsförbundet, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Ny Väfbok n:o I, 3:de tusendet, innehåller ett 60-tal afbildningar med beskrifning och Elin Johanssons Väfbok, Linköping. Redigerad af Gerda Björck. **Ny Väfbok n:o II,** kolor. planscher, utarbetad af Gerda Björck, adr. Linköping. Priset å hvarje bok är 3 kr. Försäljningen sker genom bokhandeln, utgifvarne eller Lithografiska Bolaget, Linköping. Vid köp af 10 exemplar erhålles rabatt.

OATINE är ren hafreextrakt. För dålig mage ordinerar hafregröt; för dålig hy **Oatine hafrecreme,** som renar porerna, aflägsnar fräcknar och finnar samt gifver huden ett ungdomligt friskt utseende. **Akta Oatine-Creme i hvit burk med grönt lock:** pris 1.50; 4-dubbel inneh. 3.-. **Oatine-Snow 1.50.** Finnas öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlg. 16 o. Drottningg. 63, Sthlm.

Hafva Edra barn fallandesjuka skrif till Fru Olga Bot, Skånegatan 72, Stockholm.

Billiga automobil. Små lätta automobil 7-15, 16 o. 22 hkr. Idealbil för sportälskande damer o. ungdom. Begär prislista. **Ing. Joh. Svenson, Kocksgat. 26, Stockholm, Sö.**

DEN AFFÄRSMAN som annonserar i IDUN, "de svenska hemmens egen tidning", gör därmed en stor vinst. En annons i IDUN har icke blott värde för dagen: den faller i ögonen på köpare en längre tid, ja, i tusentals fall i många år, då en stor del af IDUNS läsare förvarar och inbinder tidningen. Landets största och mest erfarna annonserer veta också detta och annonsera därför regelbundet och i stor utsträckning i IDUN. Förfrågningar besvaras och annonserter jämte råd och upplysningar betr. annonsers uppsättning m. m. lämnas beredvilligt af **IDUNS ANNONSKONTOR, Stockholm.**

Unga flickor som efter avslutade skolstudier stå tveksamma inför valet af lefnadskall, studera Kvinnligt Yrkesregister 1914 och Ni skola finna en god vägledning. Kvinnligt Yrkesregister erhålles i boklådan samt å Kv. Yrkesregisters expedition, Regeringsg. 65. Pris 1.25. Porto till landsorten 20 öre.

Kallvandö Sommarskola. Vid naturskön och komfortabelt bebyggd egendom å Värmdö (2 tim. från Stockholm) öppnas sommaren 1914 Scouternas Praktiska Sommarskola i enlighet med nedanstående program. För gynnsare af scoutrörelsen gifves tillfälle att vistas längre eller kortare tid å egendomen. Såväl äldre som yngre personer hafva tillträde till öfningar och föreläsningar. Godt bord och trefliga rum finnas för dem, som ej äro starka nog att deltaga i lägerlivet. Scoutöfningar: lägerlif, utmarscher, tätslagning, slöjd och scoutbyggeri, vakt- och patrulltjänst, matlagning, persedelvård. Lättare landtmannagöromål, lekar, idrott, bad. Föredrag af fackmän (ekonomi, naturvetenskap, historia, filosofi o. a.), samtal, diskussioner, konserter. Förstudier: Baden-Powell, Scouting for Boys. Eller: Ebbe Lieberath, Scout- och scoutledare. Eller: Stockholms Scoutkårs Årsbok. Tillfälliga och stadigvarande deltagare mottagas alla tider. För abonnemang till hel kurs (6 veckor) å månadsafgiften (inberäknadt alla omkostnader) 80 kr. På 25 fullt betalade beräknas 5 friscoouter. Det är ej nödvändigt att hafva tillhörd någon scoutförening för att vinna inträde. 2:dra kursen börjar 15 juli 1914. Anmälningar böra i god tid insändas, emedan scoutyddor uppföras i mån af behof. Se vidare: Scouternas Praktiska Sommarskola, som utkommit i bokhandeln. Anmälningar ställas till Rektor Victor Georgii, Kallvandö, Värmdö via Stockholm.

HUSMORSKURS 1 AUG. Undervisning af erfaren person i ett landt- och stadshushålls skötande. Lämplig förkurs till Fackskola. Goda ref. Vidare genom Fru Frida Olsson, Norrgård, Kalmår.

Stortvätt kan undan- göras på en förmiddag med Castoriatvål. Ingen borstning eller gnidning. Absolut fri från skadliga ämnen. Kläderna hålla dubbelt så länge. 4 tvålar för kr. 1.30. Kölneralagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm. Prospekt franko.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER Rikshalliga variationer. Begär pris. **Tidaholms Bruk, Tidaholm.** Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mäslersamuelsg. 38 STOCKHOLM.

SKÅNSKA HANDELSBANKEN. Fonder 21,200,000 kronor. Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9. Filialer: Södermalmstorg 8. Sturegatan 32. Deposition Kapitalräkning Sparkasseräkning } 4% Fondafdelning. Kassafack

EXCELSIOR är den yppersta **GUMMIKLACKEN**

Idun utgifves denna vecka i A och B. **Prenumerera på Idun!** Wilhelmssons Boktr. A.-B.; Sthlm; 1914.